

Plymouth, Pa., 10 Lapkričio.

Jeigu mes kenčiame daugelį paniekinimų nū amerikonių, tai tame yra tikrai mūsų pačių kaltė. Nieko ypatingo tame nėra, kad žmonės taip vajojantisi kaip amerikoniai, matydami mūsų vangumą prie atlikimo savų reikalų, negelbsiti mus arba nepadedą, bet jaučia virszumą ant mūsų; laiko mus už apsileidusius ir neis-silavinusius. Tame yra daugelis priežasčių, - kures dabar apleidęs, imūsi tikrai už vienos ir tai svarbiausios bei reikalingiausios. Visi lietuviai gerai mislyjanti sutiks ant to, kad reikalaujame apszvietimo kū placziauseme apskirtyje.

Ką mes dārome dėl to, kad įgyti apszvietimą? Pirma ir svarbiausia versmė apszvietimo yra mokykla. Vienok kaip naudojasi iš jos lietuviai? Didesnė dalis lietuvių siunčia savo vaikus į parapijines mokyklas, kuriose nesulyginamai mažiaus vaikai naudojasi, negu publiszkose mokyklose, kas yra visur ir per visus pripažinta. Privesiu ezionai tą priežastį ir kreipiu atyda ant mokesčių.

Publiszkos mokyklos užsi-laiko, kaip žinome, iš dalies vietinių, mokesčių kuriūs moka lygiai lietuviai su kitomis tautomis, ir nū tų mokesčių, ant mokyklų, nei vienas negal atsiskakyti. Surinktų pinigų ant mokyklų, isztenka netiktai ant užlaikymo namo, apmokėjimo mokiniojui ir t. t., bet ir ant knygų, kurias vaikai dovanai gauna publiszkose mokyklose. Visos tautos naudojasi iš tokių mokyklų kūm daugiausiai. O mes ką darome?

Užmokėję savo dalį, kiek mums pripūla, tai yra tiek, kad mūsų vaikai galētu turėti vietą mokykloje, gerus mokintojus ir knygas dovanai, dū-dame naudotis iš visų tų geradėjysečių vaikams svetimų tautų, savo vaikus siusdami į

parapijines, kur turime antrą kartą mokėti ir pirkti dar garsią brangiai jiems knygas ir prie to turėti dar menkutį pamokinimą.

Užmes mą, ką publiszkose mokyklose nemokina lietuviszkai?

Tas ir yra tikrai, ką asz mislyju ir tame tikrai apsireiszkia visas mūsų vangumas.

Pagal įstatus vaštijos, tėvai kiekvienos tautos, leidžianti vaikus į publiszką mokyklą, kurių skaitlius isznesza 50, turi tiesą reikalauti mokiniojo savo vaikams prigimtoje kalboje.

Vokiecziai nū senai jau naudojasi iš tokių tiesų. Matome tankiai vokieczius gimusius ir užaugusius jau Amerikoje, o kalbanczius taip, kai po Vokietijoi. Įstatymūse mokyklos yra skyrus, laikas „mokiniojo vokiszkos kalbos“ ir daugelyje mokyklų taip yra mokinama. Iki sziolei niekas iš lietuvių nei nepamislyjo apie tai, idant pasinaudoti iš savo tiesų, ant ko iszmoka dar ir kelis dolerius, idant įvesti skyrių liet. kalbos dėl liet. vaikų ir pareikalauti liet. mokiniojo. Yra kelios tokios vietos, kur lietuviai užima ketvirtą dalį gyventojų, kur taip smailauja visokios partijos ant jų balsų, kada tikrai ateina skyrymai.

Yra tai pirmasis mūsų reikalavimas.

Turime parodyti vietiniam rėdūi, kad mokame atidūti arba pardūti savo balsus, bet ir tai, kad žinome savo tiesas. Turime surinkti atsakanti skaitlių paraszų, kurie norime leisti savo vaikus į publiszką mokyklą ir reikalauti kad būtų paskirtas mokiniojas liet. kalbos, kur tikrai atsiras atsakantis skaitlius vaikų. Tokiu budu netiktai mūsų vaikai galėtų mokintis lietuviszkai, bet turėtų geras vietas gal keli lietuviai, kaip mokiniojai. Mes ant tų mokyklų turime mokė-

ti, ar leidžiame savo vaikus į jas arba ne, ir dėlko negalime naudotis iš tiesų kurios mums tikrai priguli.

Apie szitą klausymą placziai raszė „Lietuva“, „Garsas“ atsakė, kad neturime vadovėlių, mokintojų, mokyklų ir ant galo pinigų. Tiesa, to viso mes neturime, bet pinigūs mokame ant publ. mokyklų angliszkų. Nežinome įstatymų kurie dera mums ant gero. Neturėdami to viso, neturime rankas nuleidę laukti kol, gal, atsiras tokis, kurs mums tą viską įrengs.

Po didelio truckszmo ir daugelio protestų, iš skėrdynės Lattimer'e, visokiūse Amerikos miestūse, prieszai szeriffą Martiną, dar ne visai aptyko. St. Louis, lietuviai, lenkai ir slovakai nutarė suszaukti „maas meetingą“ 8 dieną szio mėnesio, kur kaip kalbėtojais bus gubernatorius Missouri'ės, majoras miesto St. Louis ir vietinio distrikto kongresmonas.

Visas darbininkų svietas laukia isztarmės sudo ant galvažudžių, kurių rankos yra suteptos krauju nekaltų, beginklių žmonių. Kaip žinoma prova yra priimta nū „grand-jury“ į sudą. Vienok nėra užtikrinti dar, kad Martinas ir jo pagelbininkai taps nubauti pagal užpelnytą nusidėjimą.

Sztai kaip iszstarė Martinas vienam angliszkam reporteriui: „Žinoma, nėra jokio smagumo turint ką ant sprando. Szazyne mano yra rami (?) kaip kiekvieno žmogaus, kuris vieninteliai atlieka savo tikrą uždūtę; pažvalga žmonių daromą sunkų užmetimą nedorybės, vienok reikia neužmirszti, kad asz dar nebuva per-klausinėtas, ir kada mane su-de perklausinės, žmonės pamatys visą reikalą kitokiam paveiksle. (?) To paties laukia ir mano deputy su nekantrybe.“

Lenkų kun. Zychowicz isz Glen Lyon, Pa. surinko paszelpai* naszlių ir naszlaiczių Lattimerio \$236,63, kuriūs yra priėmęs J. Ne neth, Hazleton, Pa.

„Vienybės“ redakcijoi gaudamos dabar szios naujos knygelės.

Apie žemės vidurius. Dviejose knygelėse, su 22 paveikslėis. Prekė po 10 centų

Virszininkai. Margas paveikslėlis isz gyvenimo maskoliszkų urėdninkų Lietuvoje Paraszė Perkunas. 15 c.

Medėjo papasakojimas. Su paveikslėis. 5c.

Dvi gražios pasakėlės. Pavogti arkliai ir Mendelis Didgalvis. 10c.

Trusas ir kapitolas. Trumpos žinios isz politiszkos ekonomijos. 10c.

Genių dėdė (antras spaudimas) 5c.

Piningus galima prisiusti pacztinėmis markutėms. Gro-matas adresūti reikia:

J. Pauksztys,
Plymouth, Pa.

Isz Lietuvos.

— Pilviszkiai (Suv. gub.) Apie vidurį Ruggjuczio mėnesio žandarai suėmė Jūzą Kaczergių Pilviszkių kupezių. Kelioms dienomis priesz tą buvo iszkrėtę jo krautuogę, net miltus ir krūpas szilupėlaitėmis buvo iszpilstę, ale nieko ypatingo neatrado. Buvo pasiėmę tikt laiszkus jo ir knygutę, kurioj Kaczergis darydavo savo užsizenklinimus. Tai-gi toj knygutėje ir atrado ženklus, kurių patys žandarai negali suprasti ir mena, kad tai yra kokios tai slaptos apie lietuviszkas draugystes užraszos. Po teisybei nieko svarbaus tēn negalėjo but, nes J. Kaczergius prie jokių slaptų lietuviszkų draugyszių nepri-gulėjo. O jei kas ir buvo užraszyta, tai gal taip sav pekeliūta, neturint ką veikt, o

paizvelj rankoj laikant. Ale dėl mus zandaro ir vice-prokuratoriaus tokių ženklų gana, kad žmogui liūsybę išplėszt.

Vargšas Kaczergis už be-reikalą netikėtai paimtas ir nuvežtas į Starapolės kalėjimą, ten sako, gavęs proto sumisžimą. Per dienas ir naktis nemiega, rėkia, nieko nevalgo, duris daužo, zaunija visokius niekus. Dabar nelaimingą Kaczergių išvežė į Suvalkų Igonbutį. — Teisybė, kad baisiai pikta ir nesmagu turi darytis žmogui, kuris jaučiasi, kad suvis neteislingai jį kankina uzdarų augsztalangeje!

Turiu paminėti da apie visai nekatalikiszką ir bedieviszką pasieligimą Pilviszkių prabaszčius kun. Olekos. Jisai nesidrovi garsiai kalbėti, kad gerai, girdi „bedieviams (taip jis susipratusius lietuvius vadiną), ką zandarai jūs ima. Reikėtų, esą visus tokius „bedievius“ zandarams iszdūti! Tai gi tasai kuningas rodyja savo parapijonams iszdavinėti lietuvius! Tai da mes tokių kuningų buvom negirdėję Lietuvoje iki sziol. Na, sakykit man, kaip tokį kuningą pavadint? Ar jisai nebjauresnis už zandarus? Kodėl kiti kuningai nesudraudžia nū tokių piktų darbų tą beprotį prabaszčių? Kur czia meilė artymo ir protas?

Apie kratas zandarų kiba nē nekalbėsiu, jų buvo aplinkuj daug; tai jau priprastas daiktas ir mes jų nesibijome kas-ką turime, tai gerai paslėpę laikome ir zandarams galim pasakyti: „iszgrauž!“ „Ukininką“, „Varpą“, kitus laikraszčius ir lietuviszkas kny-gutes gauname, kaip gavome. Kada jau anos eilės buvo suraszytos, atvažiavo į mūsų miestelį krokodilius-Vonseckis ir iszkratė mus daktarą Stanislovą Matulaitį,* ale nie-

*) Stanislovas Matulaitis yra pusbrolis daktaro Petro Matulaiczio, kuris jau senai Starapolėje kalinyje sėdi.

ko nepeszęs iszdumė atgal. Tai buvo 10 d. Rugsėjo mėnesio.

Laukininkas.

— Isz Vilkaviszkie pavieto.

Slibinų kaime pas ukininką Jurgi Prapūlenį pradžioj rugpjuczio mėnesio buvo krata kurią darė zandarų virszikas Vonseckis, paprastai krokodiliu vadinamas, su prokuratorium, zandara is ir žemskais. Jieszkojo ypatingai laiszku Prapūlenio posunio, Jurgio Bagdanavycziaus, kuris kitą syk buvo pagautas su laikraszčiais, sėdėjo Kalvarijoje, buvo iszsiųstas „ant poselenijos“ ir dabar yra kariumenėje. Sako, kad ir pas Jurgi Bagdanavyczijų kariumenėje buvusi krata ir kad zandarai norėję sujieszkoti naujus prasikaltimus jo paties ir jo pažįstamų. Jieszkojo labai daug. Bet tik ne rado, ko jieszkojo ir kad ne iszeitu su tuszezioms rankoms, tai paėmė vieną D ro Bagdanavycziaus laiszkelį, kuriame nebuvo nieko pikto, ir vieną lietuviszką dvasiszką kny-gą. Maldų kny-gų, neėmė, nors tos ir yra uzrubežėje spaudintos ir lietuviszškai raszytos. Kitur per kratas maldaknygių irgi neima. Isz tos kratos galima užtėmyti da sztai ką: Kitą syk zandarų virszininkas darydamas kratą nesikviedavo žemskių ir apseidavo tikt su savo zandara is. Bet szitą žygi buvo užkviesti ir žemskiai. Matyt zandarų virszininkas supranta, kad sunku yra daryti kratą vieniems zandarams, kurie mažai valkiojasi po kaimus ir ne žino visų ukininkų uzkaborių. Taipos gi tokiu budu jis nori ir pats apsiginti nū netikėto užnūlimo žmonių. Jei kartais zandarų ir žemskių minia norėtu krėst iszsiskirsčius, tūmet reikia skūstis prokuratoriui ir liepti jieszkoti tik po akių pribunanczio szejmyninko ir liudininkų, nēs sziaip da gal ką savo nevidonai įkisz-ti ir įtraukti žmones į bėdą.

Dabokites zandarų ir policzijos kaip gyvaczių!

Sk.

— Isz Kalvarijos pav. Pa-

baigoje liepos mėn. tapo paleistas isz Kalvarijos kalinio Jonas Jaszinskas, kuris sėdėjo kalinyje visus metus už atrastas pas jį lietuviszkas kny-gas. Tarp tų kny-gų buvo daug prie szingų valdziai ir prietam kitų buvo po kelis ekzemplierius, dėlto ir pūle ant jo didesnis atsakymas. Teisinosi jis ne-daug. Užklaustas nū ko pirkko kny-gas, Jonas Jaszinskas pasakė, kad pirkęs kny-gas nū Baliuno (Rudaiczio), kuris buvo sykį sugautas su maiszu kny-gų ir dėlto buvo iszbėgęs į Ameriką. Bet reikėjo tokios nelaimės — Baliunas sugrižo isz Amerikos, buvo suimtas zandarų, nuvežtas į Kalvariją ir pastatytas priesz akis Jaszinsko. Jaszinskas užklaustas, ar tai nū jo pirkęs atsakė, kad ne nū jo, bet nū jo draugo, su kuriūm jis sykiu buvęs. Baliuną sakėsi pažįstas. Per tokį nelaimingą pasiteisinimą pūle nauja kaltė ant Baliuno. Už savo nusikaltimą Jaszinskas buvo apsudytas ant 1 metų kalėjimo ir ant 3 metų „poselenijos“ Maskolijoje. Isz pradzių kentė didelį vargą kalėjime. Pirmus 3 mėn. buvę labai sunku, netrivojęs nerimascziu, bet suerzintas zandarų labai įpykęs ir įgijęs didelį szirdies užkietėjimą, vėliaus susiramines ir apsipratęs. Per kelis paskutinius mėnesius „krokodiliaus“ tiek buvo sugaudyta žmonių, kad kaliny pasidarė per mažas ir reikėjo grusti po kelis prasikaltėlius į vieną kambarį.

— Rudaitis (Baliunas), sako, iszvežtas yra į Peterburgą į „Petropavlovką“ sėdēt. Veik priesz 2 metu pas jį atrastas buvo maiszas kny-gų. Bijodamas didelės bausmės Rudaitis buvo iszbėgęs į Ameriką. Bet ne iszbuvęs ten nē metų jis vel sugrižo. Į tą tarpą suėmė su knygomis Jaszinską, kuris besi-

teisindamas pasakė, kad pirkęs kny-gas nū Rudaiczio. Jaszinskas mat nežinojo, kad Rudaitis yra sugrižęs isz Amerikos. Isz to galima turēt gerą pamokinimą, kad niekad nereikia mesti kaltę ant kitų žmonių, kad ir jie būtų iszbėgę isz Lietuvos. Geriausiai yra mesti kaltę ant numirusių. S.

(Isz „Ukininko“)

Isz Kitur.

— Havana. Atvykus gen. Blanco į Kubą, gyventojai tikėjosi sulauksę, ko taip ilgai geidžia, tai gi paliūsavimų; bet jų vietoje siunczia Ispanija tiktai daugiau kareivių. Su gen. Blanco atsiuntė 20,000 kareivių, o dabar yra jau vėl iszsiuntusi 700. Atsisveikinus Veyleriui nū Kubos, Ispanijos valdzia paliepė virszininkui priplaukos, Santander, atvykus Veyleriui, vienam tikt už-eiti ant garlaivio ir jį iszklau-sinėti, ką jisai kalbėjo atsisveikindamas; o jei to nepadarys, areztavoti ir statyti priesz kariszką sudą. Matyti, kad Veylerio atsisveikinimo kalba nepatiko valdziai. Gen. Blanco užgynęs savo kareiviams, kad neplėsztu gyventojų turtų. Musziūse su maisztininkais turėti didžiausį narsumą iki pergalei ir suzeistus maisztininkus nezudyti. Prie to numetė muitą ant dviejų mėnesių ant atvezamų gyvūlių į Kubą.

— Ispanija. Suviēnytoms Valtsijoms Ispanija atsakė, kad apie Kubos autonomiją pati pasirupins pagal reikalą, jeigu matys tą už reikalingą ir naudingą dėl savęs.

Ispanijos kariaunos apicierai turėjo paslaptus susirinkimus Toledo, Barcelionoi, Viktorijoi, Saragoso bei Logranoi ir kitur. Toji žinia baisiai nugandino valdzia, kur apicierai apkalbėjo pasilaikymą kareivių ir savo o ypacziai apicierai žemesnio laipsnio. „Cores-

pondencia Militaria“ rodyja apicierams pakelti maisztą jei-gu geru neispildo valdzios to, kas jiems teisingai priguli. Trijų laikraszezių redaktoriai, kurie raszė apie paslaptus apicierų susirinkimus tapo aresztavoti ir bus statyti ant kariszko sudo.

— *Austrija.* Niekur tur-but ant svieta taip pasiuntiniai nesivaidija, kaip kad Austrijai. Vokiszki fanatikai reikalauja pasitraukimo ministerių prezidento gr. Badenio. Jie sako, jei Badenis neatsitrauks nū uredo, tai vokiszkas kraujas taps pralietas tiktai dėl Badenio. Vaidijimasis pasiuntinių yra panaszus į pie-menų nesutikimą, jeigu kuris savo bandoje turi drutesnį bulių arba aviną. Czekai studentai Pragoje omė pilti vokiecius studentus, už prasikaltimus pasiuntinių Viennoje. Abelnai auga neapkanta slavų priesz vokiecius, ir jei nenusiramdys vokiečiai, tai nevie-nas ir galą gaus dar.

— *Vokietija.* Berlyne ta-po pirmu kartu mėgintas Szvarco orinis laivas, padarytas isz aliuminium ir su benzi-na varomas. Laivas iszkilo 1000 pėdų augsztyn ir skrajojo per 12 minutų ore. Laivo val-dymas sekėsi pusėtinai, tiktai užkilus didesniam vėjui, negalėjo valdytis ir turėjo lėkti pavėjui. Abelnai mėginimas nusisekė pusėtinai.

Vokietija siunczia kariszką laivą „Kaiserin Augusta“ ant salos Hayti dėl reikalavimo atlyginimo nuskriaustam vokieciui Lindersui, kurį sosta-pilėje Portān-Principe aresztavojo nekaltai ir iszlaikę ka-linyje 26 dienas nusudijo ant \$500. Vokietijos pasiuntinys pareikalavo atlyginimo nū Hayti rando, ką szi atmetė. Jei neapsileis nei viena pusė, tai gali karė užgimti.

Kinūse vėl vienas nemylin-

tis vokiecių kinietis metė su akmeniu į vokiszką vėlavą mieste Wu-Chang ant Jang-sekiang, provincijai Hoo-Peei. Vokiszkas pasiuntinys pareika-lavo nubaudimo ano piktada-rio, o kariszkas laivas „Cormoran“ laukia tiktai paliepi-mo bombardūti, jei vietinė valdzia nenubaus ano.

— *Christiania.* Valdzia siunczia dar vieną garlavį „Victorija“ į ledines jures dėl jieszkvojimo Andree. Garlai-vis su maistu aprupintas ant 8 mėnesių ir turi viso 15 juri-ninkų.

— *Anglija.* W. L. Cremer sekretorius „International Working Men's Association“ atkeliauja į Suvienytas Valstijas su peticija 7000 paraszų visokių darbininkiszku orga-nizacijų virszininkų, kurie re-prezentūja 2,750,000 angl. darbininkų, praszyti tarpininkys-tės dėl sutaikymo darbininkų ir darbdavių Anglijai, kurių didis labai skaitlius straikūja.

— *Roma.* Vatikano arky-vūse atrado rasztus Ponto Pi-loto, kursai raszė Romos cieco-riui Tiberijui apie nukryžiavo-jimą Kristaus.

— *Prancuzija.* Mieste Nancy atrado daugelį anarkis-tiszku bei revoliucioniszku rasztų tarpe kareivių, daugelį kareivių suaresztavojo.

— *Pietinė Amerika.* Pra-ėjusę pėtnyczią (5 Lapkritį) vienas kareivis isz 10-to bata-lijono, vardu Marcellino Da-mello, Brazilijos sostapilėje Rio de Janeiro, norėjo nusza-uti prezidentą de Moraes Barros, kada jisai buvo arsenale laivy-nės, sugrįžus laivynės ministe-riui isz Bahijos. Szuvis ne-tropijo prezidento, ir aplinkui susirinkusieji žmonės tūjaus szoko ant galvažudžio. Ati-mant ginklus nū galvažudžio,

pulkauninkas Moraes, gim-i-naitis prezidento, tapo lengvai pažeistas o gen. Marcedo Be-tancourt, karėz ministras, tapo su peiliu taip sužeistas, kad nepoilgo numirė. Prezidentas esąs gavęs daugelį kerszijan-czių laiszku, ant kurių menkai bojo; dabar mato, kad negali nei kareiviais iszsitikėti. Ne-delioje (7 Lapkriczio) gauja žmonių susirinkusi sugriovė redakciją laikraszezio „Repub-lican“. Policija neįstengė at-laikyti, nors isz kalno žinojo ką žmonės keta padaryti. Tas laikrasztis labai kritikavojo valdzios darbus ir nenupeikė galvažudžio, per ką užsitraukė neapkantą gyventojų.

— *Indijos.* Nors maiszti-ninkai tankiausiai tampa nū angliszku pajiegu iszvaikyti, tacziaus nedūda anglams pa-kajaus ir užpuldinėdami ant jų po keletą virszininkų bei kareivių nudobia. Maisztinin-kai praszo pagelbos nū Emiros Afganistano, su kurio pagel-ba galėtu atsikratyti anglų jungo ant visados.

— *Aprika.* Prancuzų ka-riauna, Bengalijai, buvo už-ėmusi apielinkę Saki, ką isz-girdę anglų pajiegos tūjaus ėjo prieszai, bet prancuzai pa-tyrę jūs ateinant, prasiszsalino. Tie plotai priklauso Anglijai pagal derėjimus 1889 m. Ang-lija keta neapleisti savo kolio-nijų vakarinėje Aprikoje, nors kas zin kas kasztūtu. Isz grei-to prasiszsalinimo prancuzisz-kos kariaunos isz Saki, galima mislyti, kad Prancuzija dabar nenori pradėti karės.

Dalis darbu

— *Reading, Pa.* Dirbtuvė „Reading Iron Company“ pra-dėjo dirbti su padidiniu al-gos darbininkams ant 5 ir 6 procentų. 2800 darbininkų gavo darbą.

— Miesto majoras patvirtino užmanymą, kad nū visų

darbininkų, kurie neturi dar-ukėsiszku popierų, dirbanczių prie miesto darbu, nutraukta butų 10 procentų (10 centų nū kožno dol.) nū jų uzdarbio. Szitas užmanymas bus visiems kontraktoriams iszsiuntinėtas. Tam prieszinantisi užmokės \$10 baudos. Darbdaviai tu-rės atitraukti isz algos tą 10 procentų, kaip ir baudą \$10 jei kas pasiprieszins ir kas mėnū atidūti į miesto kasą. Per szitokį rėdą nei vienas ateivys negaus miesto darbo, o kuris ir gaus, tai į mėnesį, jei uzdirbtu po \$2 ant dienos nutrauks tokiam \$5,20 ant m. Tai bus daug daugiaus, kaip 3 centai, kuriūs po naujų metų vėl keta uzdėti.

— *Scranton, Pa.* Kasyk-lose „Delevare & Hudson Coal Co.“ užsidegė gazas ir 6 dar-bininkai gilumė 1500 pėdų dumūse užtroszko, tarp kurių buvo ir Jūzas Jenkauckas, (lietuvis) kurs gyvu iszliko da-rydamasis vėją su vėjykle.

— *Ishpeming, Mich.* Czio-nai kalnakasiai pareikalavo pakėlimo algos ant 15 procen-tų. Pirmsėdis „unijos“ tą rei-kalą perstatė kasyklų savinin-kams. Nežine kokį atsakymą dūs kapitalistai ant to reikala-vimo.

— *Houghton, Mich.* Užsi-degė czionai kasyklos Central. Darbininkai visi iszsigelbėjo, 3 buvo dar likę, bet virszni esantieji gerai zinodami kur jie randasi nusileido per du-mus į kasyklas ir jūs iszkele ant virszaus. Visi yra didėi nusilpę nū dumų bei gazų, bet yra viltis, kad pasveiks. Visas skyles užkimszo, kad grei-cziaus galėtu užtroszkinti ug-nį, kas truks per visą sanvaitę.

— *Joungstown, O.* 100 darbininkų dirbanczių dirbtu-vėje vezimų, priesz 2 sanvaites buvo pareikalavę nū savo

darbdavių padidinimo algos, kurią ir pakėlė ant 10 procentų.

— *Torres, Meksiko.* „Grand Central Priestas“ užsidegė gaisrai, kur 13 darbininkų rado myrį, o 3 sunkiai sužeisti tapo.

— *Scottdale, Pa.* Darbininkai, unijonistai, taip apkulė su akmenais 3 vyriausius užveizdus, už priėmimą darbininkų ne unijonistų, kad šie jie regis daugiau to nedarys.

Isz Amerikos.

Didelė audra.

Denver, Colo. siautė didelė audra po apielinkę. Netiktai, kad szaltis su pusnimis padarė didelį kėblumą, bet apart to pasidarė dar ir didelė nūtrota isz priezasties sulaužymo ir sutraukymo dratų telegrapų, teleponų ir elektriszkių, kurių vertybė isznesza į \$400,000. Prie to reikia dar pridėti didelius iszleidimus korporacijų, užsiimančių pervežimu, kuriuos stengėsi iszlaikyti savo kelius judėjime ir nūtrota pirklių pirklystėje. Daugelis szejmynų pasikakino tiktai su arbata ir dūna arba ėjo į pailsį po labai skupios vakarienes, kad nebuvo galima iszeiti dėlei audros nei isz durių. Valgių pardavėjai negalėjo jokiu budu iszvežioti užpraszytus daiktus.

Ulyczios užverstos sniegu. Elektriszki dratai sutraukti ir stulpai iszversti bei sulaužyti. Visoi Valstijoi apskaito sutrauktų dratų ant 3000 mylių. Visame mieste važinėjo tiktai virviniai strytkariai, o kiti visi, elektriszki, stovi.

Geležinkeliai susivėlavo po keliolika valandų, vietoje ryto atvyko tiktai vakare, o kiti visai neatvyko. Maszina nuverczianti sniegą nū gelzkelio tapo net 6 lokomotyvų stumema. Gyventojai neatmena tokios audros ir sniego nū daugelio metų.

Kalinis apkalė savo deputy.

Muncie, Ind. szeriffo deputy Lee James isz Albany nuvyko į Muncie dėl suaresztavojimo Morgano už kokį ten prasikaltimą. Deputy uždėjo Morganui ant rankų panczius, o szis už tai atsimokėdamas gerai „pamylejo“ deputy ir paėmė dar plėczką degtinės ant kelio. Nuvažiavus keles myles nū Muncie, Morgan'as iszėmė isz kieszieniaus snaudzianczio deputy raktą, ir atsirakinęs panczius uždėjo jį ant rankų deputy. Paskui iszėmė jam ir revolverį, iszmetė isz jo visus szuvious ir tuszczia įdėjo vėl atgal į kieszienių deputy. Ant galo pasakęs „good-bye“ isznyko. Vežėjas baimijosi gelbėti deputy, mislydamas, kad Morgan'as gali jį nuszauti. Deputy su pancziais nuvežė į Muncie pas superitendentą, kur nuėmė jam panczius.

Neisztenka su pinigais.

Suvienytų Valstijų jėmimas už Spalio mėnesį buvo \$24,391, 415, o iszleidimas ant \$33,701, 512; nedateklis yra ant \$9, 310,097. Nū paskutinių 4 mėnesių yra nedatekliaus ant \$38,009,010.

Jėmimai už maitus už Spalio mėn. buvo \$9,713,494. Praėjusio meto tame mėnesį jėmė \$11,105,494.

Isz meilės nuszovė mylimąjį ir pats save.

New York'e, E. Meyeris, buvo įsimylejęs į Katariną Mertges. Jūdu nū senei jau mylėjosi ir paskesneme laike Katarina davė jam suprasti, kad ji atsisako už jo isztekėti, už ką jūdu ir susibarė; tada Katarina jam pasakė, kad jis pas ją daugiau neateitų, tada jis iszsiėmęs revolverį perszovė ją ir nuėjęs namon atsigulęs į lovą ir pats nusiszovė.

Į upę įvažiavo.

Virginijoi, 3 myles į rytus

nū Charlottesville, ekspresinis trukis Chesapeake & Ohio važiuojantis isz Cincinnati į New York'ą, įvažiavo į upę Rivaną. Tas trukis susivėlinęs ant vienos adynos važiavo su visu greitumu ir viename užsisukime ant upės kranto sulūžo rėlė o trukis su 6 vagonais į upę įvažiavo. 4 keleivius užmuszė bei daugelį sužeidė. Czionai panaszi nelaimė į „New York Central“ pas Garrison, kur į upę Hudson įvažiavo.

Dėkavonės diena.

Prezidentas McKinley paszkyrė 25 dieną Lapkriczių (ketverge) kaipo dėkavonės dieną Augszcziausiam už suteiktas geradėjystes (Thanksgiving day).

Ateivystė į Suv.

Valstijas.

Pagal suraszus užveizdų ateivystės, laike 4 mėnesių atvyko ateivių į Suv. Valstijas 49,296. Szį metą, į tą laiką, atvyko mažiaus negu praėjusį metą ant 11,500.

Vėl isz naujo.

Mėsininkas Luetgertas isz Chicagos, kursai sukimszo savo paczią į deszras ir pardavė žmonėms, po ilgo tyrinėjimo ir sudijimo per „grad jury“ tapo nėra nekaltu iszrastas, nes 3 prisaiķintieji nesutiko su kitais 9 idant Luetgertą apkaltinti. Prova tęsėsi gana ilgai ir kasztavo pavietui arti 20,000. Dabar prokuroras užveda vėl naują provą ir tyrinėjimą ir mislija kad galės Luetgertą apkaltinti.

Milziniškasis

pirkinys.

South Penn Oil Co. nupirko nū mažesnių korporacijų apielinkėje Bradford'o visas naftos versmes už \$1,400,000. Tie plotai užima 20,000 akrų su 450 versmių, isz kurių teka nafta (kerosinas).

Amerikonai su

kulkomis veda

politiką.

Louisville, Ky., praėjusiūse

skyrymūse susimuszė demokratų su republikonais. Demokratai norėdami laimėti iszvežė pilną vežimą jūdujų už dviejų mylių isz miesto ir uždarė į klūną, kad jie nebalsuotu už republikonus. Republikonai tai patyrė nuėjo jūdušius paleisti. Tada revolverei ir szaudyklės buvo darbe. Isz abiejų pusių yra 10 užmusztų ir daugelis sužeistų.

Ir nebylei jau galės kalbėti.

Inzinierius Berliner, Washington, iszrado budą, su kurio pagelba galės ir nebylei kalbėti mekaniszikai. Jisai temyja ant nebylių burnos krytėjimo, kaipo tai lupų, dantų ir lieziuvio, o tam esantis prietaisas, kuriame yra suspaustas oras, iszdūda visą balsą nebylio.

O neregiai galės regėti.

New York'e laikrasztis „Sun“ raszo, jog akių daktaras Astudillo, Sawanach'e gynantis, laike kelių mėnesių iszgydė neregį, kursai nū 6 metų jau nematė – vienatinei su pagelba X spindulių iszrastų nū Roetgeno. Nepo ilgo keta dr. A. apgarsinti budą, kaip gydyti aklumą su spinduliais X.

Du milijonu iszleido ant rinkimų.

Didysis New York'as laike paskutinių rinkimų iszleido 2,000,000 ant reikalų partijų, kaipo tai už apgarsinimus, vėlavas, sandas salių, vietas rinkimams, papirkimus ir t. t. Demokratiszka partija, Henry George, kuris buvo paskirtu kandidatu ant New York'o bulmistro, ir trumpai priesz rinkimus numirė, iszleido mažiausiai, nes tiktai \$5000. Republikonai iszleido \$200,000. Tammany partija \$400,000. Union Citizens \$250,000. O kiek dar iszleido patys kandidatai isz savo kieszieniaus višiams užpundydami? Žinoma, partijos ėjo lenktyn ir kuri

iszlaimėjo, t. y. savo kandidatus iszrinko, neušimirsz pripilti savo kisenius bei atsimekėti savo szelpėjams, sulupdami piningus nū vargszų darbininkų iszmislydami visokių mokeszių.

Isz meilės nusiųs ovė.

New York'e, vienas jaunikis, isimylėjęs į gražią merginą paraszė jei laiszką su praszymu, kad ji tekėtu už jo. Mergina su visu nū to atsisakė, ir kaip jis gavo nū jos laiszką, su prieszinga įtalpa, paėmęs revolverį persišovė.

Kiek tos mergos atima gyvaszių vyrams, netekėdamos už jų, o vyrai vėl mergoms, neveddami jų?

§ 3 už tai, kad į duris nepabarszkinio.

New York'e vienas langų taisytojas pamatė, kad vieno kambario buvo langas iszmusztas. Jisai su visais savo įrankiais, abiejose rankose, nuėjo į tą kambarį ir nepabarszkinęs į duris įėjo į vidų. Esanti jame moteriszke persigando isz to, ir nors pažinojo tą taisytoją, tacziaus apskundė už nepabarszkinimą į duris, už ką nubaudė jį su §3.

Dėlto niekad nereik eiti į kambarį nepabarszkinus į duris.

Ant jurių užsidegė.

Garlaisis „Southwark“ isz New York'o plaukiantis į Antverpen (Belgijai) turėjo 168 keleivius ir medvilnės prisikrovę, kuri isz nežinomos priezasties užsidegė, nuplaukus nū kraszto 200 jurmylių. Jurininkai patėmiję ugnį ir pranešę kapitonui szoko gesinti o laivas sugrižo atgal į New York'ą, kur keleiviams, norintiems, sugražino piningus, kitus kompanija užlaikė ant savo kasztų iki 10 Lapkriczio ir iszleido su garlaisiu „Noordland“.

Czystyja krauja.

* Czystas kraujas tikrina czystą odą. Nėra gražu mo be to. CASCARETS CANDY CATHARTIC iszozyatys tau kraują, ir laikys czystą, nes iszvaro visą neczystumą isz kūno. Pralėk imti szaldien o iszvarys isz tavo kūno puczksus, dedervines ir kitas dvas ligas, nes CASCARETS už 10c. tal padaro. Gausi visose aptiekose su gvarancija 10c. 25c. ir 50c.

Lietuviszkas klausymas.

II.

Daugelis skaitytojų, tikrai, nusidyvėjo skaitydami „Novoe Vr.“ Rytiniūse Prūsuse gyvena mažiaus pusantro szimto (?) tukstanczių lietuvių, kuriems prigimti rasztai yra palikti be baimės ir drebėjimo dėl atsiskyrimo nū vieszpatytės ir be nūtrošos dėl valdzios mokyklų. Lietuviszka kalba yra iszguldoma Tilžės ir Klaipešos (dėl norinczių, skyrium) gimnazijose ir realizkose mokyklose, isz knygų, parengtų pažinimui lietuviszkos kalbos ir spausdintų lotyniszkomis ir isz dalies vokiszkai-lietuviszkoms raidėmis. Karaliaucziuje ypatiszka mokina lietuviszka busenczius kuningus, norinczius apsigyventi lietuviszkose parapijose. Mokintoju tokių kuningų buvo visiems pažinstamas lietuvis, Frid. Kurszaitis, nū 1841 iki 1883 m.

Philosophiskam skyriuje taip-gi lietuviszka kalba tapo iszguldoma nū kitų kalbininkų ir žinomų lingvistų, pirmu — *H. Nesselmano*, o po jo myriui — *A. Bezzenbergerio*. Prieg tam nieks netrukė Kurszaičiai buti mokintoju lietuviszkos kalbos, nors jis buvo propesorium teologiszko skyriaus. Apart to, 1849 metų, prie gen. gubernatoriaus von Pleve, Kurszaičiui tapo pavesta iszleisti dėl lietuvių Prūsuse konzervatyviszką ir tikėjimiszkai-politiszką laikrasztį. 1879 mete Tilžėje įsikunijo Bezzenbergeriu, Gizėvijium, Mikloszevicziūm, Basanaviczium ir kitais, lietuviszka literatiszka draugystė, kuri ir dabar dar turi į 200 draugų, — į kurią gali prigulėti ir isz kitų vietų — kurią dar ir valdzia szelpia piningiszka. Skaitlius laikraszeziu Prusijos lietuvių pasiekė dabar net iki

szeszių, nekalbant jau apie kalendorius ir apie lietuviszkavokiszkas mokslaknyges parengtas inspektoriaus Szrėderio ir daugel kitų.

Lietuva ne nū vakaryksztės dienos jau darbūjasi apie savo dvasiszka nepriegulmystę. Pirmieji spinduliai lietuvių tautiszko atsibudimo pasirodė apie dvidešimtus metus szio amžiaus. 1824 profesorius Rėza iszleido Karaliaucziuje lietuviszką vertimą pasakų Ezopo, o 1825 mete rankių lietuviszkų dainų. Dar 1817 metų, taip-gi Karaliaucziuje, iszleista pažinstama poezija Donalaiczio „Metas keturiuose giesmėse“ — su vokiszku vertimu.

Po Donalaiczio ir prof. Rėzos iszeina į aiksztę lietuviszką literaturą Prusų Lietuvoi nū prof. Kurszaičio, 1849 metų, pradėjusio iszleisti, Karaliaucziuje, lietuviszką laikrasztį „Keleivis“. Isz antros pusės, rusiszkoji Lietuvoi, trisdeszmtūse metų pasirodė lietuviszka literatura nū Stanevicziaus ir Daukanto, o pō jų dviejų Ivinskio ir vysk. Valanczausko. Pirmasis liet. kalendorius pasirodė 1846 m. Prusų Lietuvoje, o sekancziūse 1847 metų iszėjo jau toksai kalendorius ir Vilniuje. Jeigu darbavimasis Stanevicziaus, Ivinskio ir Valanczausko, Žemaičių vyskupo, atnešė didelę naudą lietuviszkai tautai, tacziaus nepakėlė augszciaus vidutinio lygumo literatūros apszvieczianczios, paszvestos tautai, kuri savo tautiszkumą menkai suprato, tai jau literatiszkasis darbavimasis Daukanto, auklėtojo Vilniaus universiteto, pasirodo neabejotinai daugiaus vertesniu.

Nekalbant jau apie jo iszleistus moksliszkus veikalus ir knygeles tautiszkai-moksliszkos įtalpos, taip-gi ir vertimus, — jo „Budās senovės lietuvių“ ir „Istorija Lietuvos“, pasirodo darbais teisingais,

kurių vertumas neaprobežijamas.

Kaip gi iszguldoma lietuviszka kalba Rosijai? Ant visos Lietuvos, liet. kalba pripažinta prie svietiszko mokini-mo tiktai dėl Suvalkų gubernijos, ir skyriai jos iszguldymo įvesti Suvalkų ir Mariampolės gimnazijose — be mokslaknygių, be gramatikos, kresmatijos ir žodyno iki 1891 meto, kada, ant galo, pasirodė ant svieta „Lietuviszka gramatika, sutaisyta ir iszleista Varzavos mokslo aprubės“ su vokiszku pavyzdzių Szikoppo, tiktai be paaiskinimo, kurio vertimas su perdejimu lotyniszku raidzių ant rusiszku vienodai yra imtas.

Ne daug mislijant, tokiu budu emė mokyti kaimyniszki gyventojai, Prusų lietuviai, skaitliuje 120,000, (?) visai netėmydami ant kalbos Žemaičių ir dviejų milijonų lietuviszkos liaudės, užimanczios Suvalkų, Kauno ir Vilniaus gubernijas.

Lietuviams, iszėjusiems isz gimnazijų Varzavos mokslo aprubės ir einantiems į Seinų dvasiszka seminariją, lietuviszka kalba pritaikinta prie mokini-mo, dėl sutaikymo tikrai lietuviszkų pamokslų nebuvo iszguldoma: dėl jų buvo pripažinta, kaipo atvira kalba, lenkiszka, ir nū to didziose szvėntėse jie meldziasi „Ciebie Boga chwalimi“ vietoje „Tave Dieve garbinam“. Vieninteliai Kauno gubernijai „paliko“ lietuviszką kalbą dėl naudojimosi pamokslūse ir prie iszguldymo omiletikos Kauno dvasiszkoje seminarijai, — pradžioje visūse keturiūse skyriūse, o paskui tiktai dviejūse. — Iszguldymas budavo visados be vadovėlių. Pagal užrašus, pirmiaūs dabartinio vysk. Baranaucko, o po jo magistro teologijos kun. Kazimiero Jaunio ir kitų, lietuviszkos knygos dėl iszguldymo lotyniszkos kalbos tapo užgintu

pašiumi ir netapo „paliktos“ iki mūsų dienų. Kauno gubernijos aplinkraščiūse (rubricelėse) atspausyta buvo malda už cecorių netiktai lotyniškai, rusiškai, lenkiškai, ale ir lietuviškai (rusiškoms raišėms). Knygos Mokslo Akademijos išimtos iš naudojimosi ant vietos: taip-gi nū vieno iš dabartinių mokytinių atimta dainos Juszkos, už tai, kad nors jos išleistos Robijai, bet su lotyniškoms raišėms. Tame tai laike, kaip Prūsijoje Kurevaitis ir kiti darbavosi vertimu Biblijos ir knygų su dvasiškoms giesmėm (lietuviškos giesmių knygos), jas mus meldėsi po senovei su dideleis polonizmais.

Apart to, ar atsimeņa gyvenantieji sostapilėje, kas tai yra Lietuva? Vilniaus gubernijai lietuviai gyvena visokiame vietose, o Trakų pavieta vien tik lietuviai; didesnę dalį užgyvena Szventėnų pavieta, taip-gi yra nemenkai Vilniaus, Lidos ir Asmenės pavieta. Kūmi arčiau, vienokiai, prie buvusios Lietuvos sostapilės, tūm labiau mažinasi lietuviška kalba: išguldymo liet. kalbos Vilniaus dvasiškoje seminarijoi su visu nėra, o gimnazijose taip-gi ne, ir nei reališkoje mokyklose Szauliūse, Kaune, Panevėžyje arba, geriausiai, Vilniuje....

Didesnėji dalis lietuvių Vilniaus gubern. moka lietuvišką kalbą tik tai naminiūse reikalūse, o meldėsi, iš dalies dar ir dabar meldžiasi, lenkiškai, — neis tvėrė nū 1866 meto jų senosios maldaknygės ir nū to laiko likosi be jokių iki šiai dienai.

Dar, gali būti, kad mokslo aprubė ką tai darė dėl praplatinimo valdžios išleistių lietuvių knygų? Taip, išleido pagal šinoma firmą Sirkino Vilniuje, rusišką vadovėlį dėl lietuvių ir keletą knygelių Tolstojaus lietuviškai, verstas karėviskų rasištininkų iš lietu-

vių arba mokintojų rusų išmokusių kiek lietuviškai Kauno gubernijai. Sztai ir visas darbas. Nusidėjimas suliginant su tūm reikalauti, kad lietuviai mokinasi, meldžiasi iš maldaknygių, apdirbtų nū polonizmų ir germanizmų (pas kalvynus ir liuteronus), klauso pamokslų tikroje prigimtoje kalboje, klauso dievmaldystės didžioiose szventėse savo lietuviškoje kalboje ir skaito naudingas knygas apsiszviestami, sekdami ukiszkoje kulturoje savo brolius Prūsijai gyvenanczius ir, kaip dabar tą suprato gerasis parėdymas valdžios?

Kada vasaroje 1896 m. pasiuntiniai lietuvių nuvyko į Berlyną melsti daleidimo lietuviškos kalbos dėl pradinių mokytinių vokiszkoje mokyklose ir išguldymo tikėjimo dalykų lietuviškai, — tapo priimti prusiszkų valdžių gana meilingai, — tada nekuri prūsų vokiečiai lygiai szaukė: iszdavystė! O gerai mislyjanti žmonės jiems atsakė: kad dėl papratusios Vokietijos, pacziam veikale, nepripažinti gyvavimo ne vokiszkų gaivalų (kaszubų, lenkų ir lietuvių), tai faktas, kad gyvavimo kitų tautų ne isznaikinsi riksmis, ale ateiti prie mažųjų stipriems su pagelba žiurint ant didesės tautos ir jos kultūriszkų darbu.

(da bus)

Tikras daktas dėl tave.

Užtikrinimas, kur nieko nepražudys! Galvos skaudėjimas, liežvio, — niežai ir takstancziak kitokių ligų, kaip tai užšalimas vidurių, aušingimas kopenų gali būti iszgydytoms, imant CASCARETS CANDY CATHARTIC. Tai vis atnaujina. Pasiidada kožnoi aptiekoi; jei nepagydyt, pinigais gražiname. C. C. C. pabandyk dėžutę sziaudien, nes yra teisingai, 10c., 25c. ir 50c. Pabandyk dėl žinios dovanai.

Iš lietuviškų dirvu Amerikoje

— Plymouth, Pa. Praėjusį nedėdienį (7 Lapkritį) kun. A. Burba apskelbė naują susivienijimą (Mes apie susivienijimą Plymouth'o draugyszių raszėme jau 39 num. „Vienybės“) ir perskaitė jo

konstituciją: Kad nutarimai centraliszko komiteto turi būti teisingai draugystėmis praneszti, o sąnariai po bauda nū 50c. iki \$1,00 turi viską laikyti paslapyje (Susivienijimas turis už mierį valdžią iszgriauti!) ir, kad Centraliszkas komitetas vardan visūmenės turi tiesą pakelti protestą priesz visokius užpūlimus, kaip svietiszkūse taip ir dvasiszkūse reikalūse, bei mirus sąnariui, bus laikomos dvi prakalbos, kaip namieje taip ir ant kapų, (Tai jau pamokslų nereiks daugiau.) ir masonai su parizeuszais į naują susivienijimą nebus priimami bei kurie neprigulės prie naujojo susivienijimo, tai taps nepriimami į bažnyčią.

Pirm apskelbimo naujojo susivienijimo perskaitė parapijos mėnesinį įėmimą bei iszleidimą su neiszteklumi, iszko skolos vis dauginasi, ir, kad jo prieszininkai gali jį užmuszti ir sudeginti bet neiszvers jo (Tai gal dėl apsisaugojimo nū tų neprietelių įkurė ir naują susivienijimą.)

Klausytojas.

Ko nori nū mūsų lenkai ir ju bernai?!..

Jau su virsz tris metai kaip Philad. lietuviai pertraukė visokius susineszimus bei draugavimus tautiszkai ir politikiszkai su lenkais. Kaip tai: Lietuviškos draugystės neima dalyvumo ant lenkiszkų balių bei parodų, nors lenkai visados lietuvius, kviečia. Lietuviai visai lenkų ne kviečia talkon ir apsieina be jų pagelbos, nes jau lietuviai senei datyrė lenkų veidmainystę, pagal jų paczių priezodį: „Jak świat światem nie byłinie bėdzie polak litwynowy litwyn polakowy bratem“. — Bet gi prisiziurėkim isz kitos pusės kaip elgiasi mūsų dvasiszkas vadovas kun. Kaulakis. Jisai prisisegęs prie lenkiszkos aulo, nepaiso ant to, jog lenkai lietuvius nori laikyti už

savo vergus. Lenkai glaudžiasi prie liet. tik tai dėl to, kad isz jų naudą turėti, kad jū skriausti tautiszkai. Mūsų kuningas yra tikras lietuvis (nes menkai ir lenkiszkai moka) bet-gi dėlko jisai taip daro, tai yra didelis klausymas?! Turi net savo organą lenkiszką laikrasztį „Patryota“ kuris labai kuningą giria, jog esat labai lenkams prielankus, ir esat lenkiszkas patryotas ir t. t. (o kiti lenkai jį vadina net „Kanonik.“) Nors mūsų kun. negalėjo užsikviesti lenkų ant parodos seimo „Susiv. L. A.“, kurę turėjom 19 d. Spalnio, nes paroda rengė draugystės, bet-gi kur galėjo, tai parodė savo simpatiją dėl „rodakų“ ir jų bernų. Teatrą, kurį loszė laike seimo, ne daleido loszt lietuviams, geriems tautiečiams, bet iszrinko lenkiszką netikusį žaislelį „Podejrzona Osoba“, surinkęs lenkbernius o paniekinęs lietuvius dėl loszimo to arci-dzielo, ir žiurėkim kaip nubaigė kun. su lenkberneis.

Lenkberniams „bajorams“ nepatiko kalba kun. Žilinsko pirmą vakarą 19 d. Spalio, padarė ermyderį ant salės, nes kun. Ž. darodė faktiszkai kaip lenkai dūdami titulus „bajoro“ pirmiaus liet. didūmenei pasikui mažesniems ir dar mažesniems pražudė Lietuvą ir t. t. Tokia kalba kun. Ž. užgavo fanatiszką ambiciją iszgamų „bajorų.“ Stefanoviczius turėjo rolę ant teatro, kuris tapo losztas kitą vakarą, bet nepribuvo.

Apart to, dar padavė protestą į lenkiszką laikrasztį „Patryota“ num. 43 isz 29 Spaliu, su kitu nevidonu liet. bajoru Kareiva prieszai gūd. kun. Žilinską, kurį czionai padūdąm zodis į zodi:

Protestas. Mes zemiaus pasiraszė, praszome iszleistuvę „Patryota“ patalpinti mūsų protestą prieszai kalbą gūd. kun. Žilinką (iszgamos raszė

Zielinskis) — dėlei to, kad lenkai žinotu kad ne kiekvienas lietuvis sutinka su pažvalgoms kun. Žilinsko kas link lenkų ir lietuviszkų bajorų.

Kun. Žilinskas, klebonas iš MtCarmel (Pa.) ir pirmsėdis seimo lietuviszko, savo vakarykštėje kalboje ant salės Maennerchor (Hall), paniekinu liet. bajorus išvadindamas jų išdavėjais praitėje bei pasirengusiais ir sziadien dar pardūti savo Tėvynę draugėje su lenkiszkais bajorais.

Nenorime išszaukti gincų budami pertikrinti iš kalbos to jauno kuningo, kad jo pažiuros apie lietuviszkus bajorus nesutinka su istorija, nes ir dabartiniūse laikūse daugiausia yra liet. bajorų Siberijoje, negu ne bajorų — apleidžiančių salę, o turincius roles ant rodomo teatro seredoje, neatėjome todėl, nes niekiname viengencius — nors kuningo rubūse kurie terszia savo lizdą.

Protestavojame taipogi priešai išniekinimą, iškalbėtą atvirai susirinkusiems per kun. Žilinską, priešai brolius mūsų lenkus.

Jeigu buvo mažai lenkų salėje ir ant parodos, tai dėl to — kad buvo aiskus paliepiamas, idant jų neužkviesti — apie ką lenkai gerai žinojo.

Lenkai visados užkviesdavo lietuvis ant savo szvenczių — o tiejie su atviru paniekinimu neėmė dalyvumo. — Apart to, gyvenome czionai su lenkais sutikime, dėka mūsų piemeniui gūd. kun. Kaulakiui, kuris kaipo *geras* ukininkas *sėja gerą* sėklą. Pikta tiktai dvasė ateina nekviesta ir sėja kulkalius — sėkla nesutikimo.

Kun. Žilinskas neapkenczia lenkų, ir liepia nū jų szalintis: „lietuvis ir lietuva nereikalauja lenkų“.

Neisileisdami į augsztą politiką — gali buti kad kun. Žilinskas ir kun. Burba rado jau tarpininkus dėlei Lietuvos naujamjam ciecoriūje Koreos

— Vokietijos arba Maskolijos — žinome vienok, kad Lietuva buvo galinga iki 1475 metų ir kada atsiskyrė nū Lenkijos skriausdama ją ir nustodama per tai jos (Lenkijos) pagelbos, negalėjo stengtis prieš neprietelius ir daugelį szalių prazudė — iki vėl 1499 mete priversta tapo išnaujo susivienyti su Lenkija. — Žinome, kad teisingai nū 500 metų dalinomėsi geru ir piktu su lenkais ir sziadien dar suvienyti su jeis rysziu brolystės czionai, svetimoj' szalyj' — galėtumėm daugiau darbūtis negu iki sziolei.

Žinome ir apie tai, ką kun. Žilinskas nori užmirszi: kad nū lenkų gavome brangiausį turtą — szventą tikėjimą — kurio kun. Žilinskas yra kuningu, o kuris liepia mylėti net ir savo *neprietelius*... ir ne sėti sėklą nesutikimo tarpe žmonių, kurie laiko kuningą už augszcziausę išmintį ant žemės.

Vardan daugelio lietuvių

Antoni Stefanowicz

3251 E. Thompson str.

Jan G. Korejwo

3178 Lewingston str.

Czia užgauna bjauriai kun.

A. Barbą kaipo dirbusi ant liet. dirvos, užgauna „Susiv. L. A.“ užgauną ir lietuvis Philadelphia su savo skandalu o tai iš malonės kun. Kaulakio. *Phila Muzikas.*

(Zaunų paties „Patryota“ jau nepadūdam dėl jų szlykstumo. Taipgi tūdu išzamos prie kurių dar du lenkai prisidėjo, padavė protestą ir į „Zgodą“ (num. 44), kur ir kn. Kaulakį lygiai išniekina kaipo ir kun. Žilinską, nors „Patryote“ jį gyvė kaipo gerą piemenį ir sėtoją geros sėklos vienybės su lenkais.)

— *Smoke 2 N.* Atvykom mes į szią laisvės žemę mislydami didesnę laisvę ir uzdarbį turėti. Keleis metais atgal, buvo kiek geriau, bet dabarti,

niam laike tapome taip suspaušti ir mokestis darbo taip numazinta, kad jau veik ant kasdieninių reikalų negalime iszteksti, dėlto pakilo klausymas tarp darbininkų, ir gali jau sziadien iszgirsti nū daugelio sakant, kodėl mes darbininkai esame taip nusilpninti ir mažą mokestį gauname už darbą? Vieni sako, kad drutos darbininkiszkos organizacijos neturim, kiti vėl, kad jau perdaug žmonių esą ant žemės, kad visi galėtu geresnį buvį turėti. Nesakau, kad tai prastas daiktas organizaciją turėti; nes yra tai nors tūmlaikinis pasipriesziimas prieš kapitalistus, kad jie mus visai nenusilpnintu, ale iszkovotu geresnę mokestį. Sziadien veik negalima nei iszgirsti kad kur straikas iszeitu ant naudos darbininkų; o ką sako, kad žmonių yra perdaug ant svieta, tai didelis apsirikimas. Maisto ir darbo yra dar dėl milijonų milijonų žmonių ant žemės. Tai gi brolau darbininke, apmislyk kokia lygybė yra ant svieta, juk Sutvertojas ne paskyrė žemės turtus dėl naudos kelių ypatų, ale dėl visos žmonijos gero. Mes sziadien matom, kad tik ke-liolika žmonių naudojasi iszvisūmenės gero, o mes prastos lūmos darbininkai turim jiem tarnauti, sukrovėme savo darbo vaisius jiems į krautuves, iszstatėme rumus, aprėdėme, szilkais ir auksu, o tu darbininke vaikszziodamas po gatves miesto, basas, nudriskęs ir dar alkanas, prisiziurai į savo darbą padarytą, isz kurio negali naudotis, nes pardavei savo darbą nei treczios dalies vertumo negaudamas. Tiesą sakau, jeigu apmislytumėm szią neteisybę, akys aszaroms apsipiltu, szirdį gailestis suspaustu, už savo nesupratimą, matant save taip nuskriaustu. Dėlto jau didziauses laikas, kol dar jauziame savyje sziek tiek materialiszkos spēkos, vienintis į darbininkiszką partiją,

toji tai partija, kada pakils į virszų ir valdžią į savo rankas paims, sugrius tą syk kapitalistų galybė ir pastatys darbininką su jūmi lygiu, nes tada kas dirbs tai ir valgys, ir darbas darbininko eis ant naudos visos žmonijos, o ne kaip sziadien tiktai ant bagoczių. Dėlto darbininkas visados privalo laike rinkimų, savo balsą už tą partiją atidūti kuri ant tikieta stovi povardu „Socialist Labor Party“. Nes balsūdami už republikonus arba demokratų jokio gero ir naudos negalimė laukti, nes tos abidvi yra kapitalistų partijos. Dėlto darbininkai apsimislykite ir apsižiurėkite, o pamatysite, kad jau stovite ant paskutinio laipsnio prapulties; artinasi jau laikas, kad vaikszziodasit po darbavietes darbo negaudami, o namon parėjus vaikai szauks „tėve dūk dūnos“. Kaip jums bus sunku žiurėti į savo vaikus verkiančius, jog kashio dūnos jiems neturėsite padūti. Matome jau sziadien, kad visokios maszinos atima mums darbą; nėra tai prastas daiktas maszinos, tegul jų kūdaugiause būna, bet jos turi darbininkui palengvinti darbą o ne atimti. Kas daugiause mus trukdo nū szito supratimo, tai girtūklystė! Ap-svaigina girtūklis savo protą su alkoholiszkais nūdais ir pasiverzia į gyvūlj. Geresnio laiko negalime laukti, kol nesugriausime sziadieninės sistemos kapitalistų ir nepaimsime visatinos kooperacijos į savo rankas. Rupinkimės katrie tik galim iszsiimt ukėsiszkas popieras ir laike rinkimų dūkime savo balsus už darbininkiszką partiją nes tai yra vienintelis kelias vedantis į gero- vę. *Motiejus Briditzkas.*

Du milijonu ant metu.

Kadangi žmonės čia, pabando ir vėl perka, tai patikrina, kad jie yra užganėdinti. Žmonės Suveicose Valstijose dabar perka CASCARETS CANDY CATHARTIC msziausia du milijonu dėuczlių ant metu, be abejonės bus trys milijonai prieš naujus metus. Tai reiszkia, kad CASCARETS yra labai gera gydykla dėl czystyji-mo žmogaus kranjo ir seregulavojimo vidurių. Visose aptiekose 10c, 25c ir 50c. už dėutę, nes tai gvarantavojama.

Reikalai

„Tėvynės Mylėtojų draug.“

— Philadelphia, Pa. 2 d.
Lapkričio, buvo susirinkimas „T. M. Dr.“ Philad. kūpos „Liet. Indep. Klubo“ svetainėje ant kurio prisirasė 13 naujų sąnarių. Ateinantis su sirinkimas kūpos „T. M. D.“ bus 16 dieną Lapkr. 943 S. 2-nd st. Klubo svetainėje, ant kurio užpraszome visus Tėvynę mylinčius lietuvius pribut ir prisirasyt į virsz minėtą dr.

Nors pereitas „Susiv. L. K. A.“ Seimas paniekino ir apdrėbė purvais geriausius „Susiv.“ darbininkus, vien tikt dėl to, kad tie priguli prie „T. M. Dr.“ Bet tas kuningams nieko ne gelbės; tikt davė progą susitiprėti „T. M. Dr.“

T. M. Draugas.

Jei jau jautiesi nesveiku, imk vieną CKSCA-RETS, o laisgydys tave, už 10 ir 20c.

Eiles

Pranciszkaus Sekupasakos:

(Tąsa)

LVII.

Mus girjbs sziadien jau negaudzia

Kaipo senovėje žiloj,
Ir žmonės jau pastogėj' snaudzia,

O ne girinėj' tamsumoj'.
Nors nesidengia vilko kailiu,
Žiemos speigūtos' dienose,
Ir vaikszeioja be kardo, peilių,
Bet laimės tik nēr žmonėse.

Nors kožnas turi gusztą savo,
Izeimaitina visada,

Bet kur mus laimė iszgaravo?
Kur laimės tėviszkės diena?

Trumpai žiūsybės saulė szvietė,
Varginga Lietuva trumpai,

Bet tu visam žibėjai sviete,
Parodei tąsyk kūm buvai.

Nū Žalgirio ik' Mogiliavo,
Nū pat Maksvos ik' pajurės,

Parodei kūm vaikai kvėpavo,
Laikė nelemtosios karės.

Bet trumpas laimės buvo laikas,
Uztemė laimės saulė tau,

Uzmirszo tavę tavo vaikas,
Grimzdai į vargą kū labiau...

Bet pražydėki mus tėvyne,
Žydėkie vėl kaip lelija,
Paszvieski taką jai sėtyne,
Tegul ją garbin jaunuma.
Tegul jai dukters vainikūtos,
Iszbarsto rutomis takus
Tegul jai laimę tik dainūtu,
Ją kožnas mylintis sunus.

Lai bus gintarais aprėdyta,
Laiminga motina miela,
Dainu vainikė, vaikų nupintas,
Tegul jai bus galvos gražna.

LVIII.

Nereikia mums turtų didziųjų,
Nereikia goslybos tuszczios,
Nenorime spausti prastųjų,
Neverziam jų dūnos jųdos.
Nenorime mes vieszpatauti,
Nenorim pamusztiti tautas,
Nenorim jų tėviszkės griauti,
Ir gimtines dovyt vietas.

Mes geidziam, kad žmonės vargingi,

Tarnaujanti Dievui szirdingai,
Žmogaus nors įgytu tiesas.

Už ką-gi o Dieve augszcziauses
Taip atstumi visad žemiauses
Vargingų žmonelių maldas?

LIX.

Per tvorą į sodą mus pono žiurejo

Vaikiukas isz blyszkės apdris-
kės visai,

Ir matė, kaip ponvaikai pui-
kus žerėjo,

Kaip žaidė, kaip jųkės visi jie
linksmi.

Kaip jie jie laimingi po sodą
bėgioja,

Kiek turi žaidimų gražių, na-
vatnių.

Viens kriauszę, kits arklį su
savim nesziojas,

Ten kruvos vežimų, lipytų
žmonių,

Ten guli birbynės ir underės
pytos

Ir gardus įdėti į jas ohūliai.
Ir mislyja vaikas, vargų sura-
kytas:

O Dieve! nors sykį kad szitaip
smagiai

Galėčiau po sodą bėgioti var-
tytis,

Ir skindamas vaisių ragauti
skaniai.

LX.

Jambuvant tėviszkės klyczioj'

Plesnodama ant langincyzių
Smagiai, linksmi kregždė
cziulbėjo,

Grožybes vasaros kalbėjo.
Jos dainos lengvos, vėleik pai-
nios,

Vėl lengvos, vėleik greitai
mainos,

Sujudintu ne viena žmogų
Po tėviszkės laimingu stogu.

Bet jis kitas dainas girdėjo,
Kitas szirdyj' jautrioj' auklėjo,

Kitos kregždės, ką jam dainavo,
Darzelyj' rutų meilę savo,

Ką lelijes, bijunus renka,
Kuri jam davė baltą ranką.

LXI.

Darzelį rutų iszdabinus,
Liudna stovėjo mergina,

„Ko taip liudna, taip nusimi-
nus?“

Czion vyturiuks užklausė ją.
Kaip asz dainas linksmas dai-
nūsiu,

Kaip asz nebusiu taip liudna,
Kaip asz laimingai snekucziū-
siu,

Po rupesczių skausmų naszta.
Gudai mus drasko, kaip įmano,
Iszdraskė szventvietes visas,
Iszvarė brolių mielą mano,
Nes gynė mus szventas tiesas.
Miels vyturiukai ten nulėki,
Kur brolis geria tik kanczias,
Priesz langą kalinio cziulbėki,
Ramykie aszaras karczias.
Cziulbėk tenai ir jį ramyki,
Lai nenugursta jo szirdis,
Jam žodį meilės pasakykie,
Cziulbėki jam vilties mislis.
Cziulbėk jam dieną naktį, rytą,
Cziulbėk jam meilę Lietuvių,
Ramyk jį vargszą surakytą,
Bežuvantį tarp szvetimų.

LXII.

Bukie mus kraszte,
Bukie laimingas,
Dievo zadėtas,

Mus' numylėtas
Bukie laimingas.

Musų broleliai
Vargo suspausti,

Raskit linksmybę,
Raskit ramybę,

Liaukit vaitoję.
Žaliosios rutos,
Baltos lelijos,
Su kūm dabinas

Skaisezios merginos,
Visad žydėkit.

Žalios girios,
Augsztos siubūnes,
Amzių sodytos,
Saulės augytos,
Amzius žaliūkit.

Kaip vėjas puczia
Sunkiai kvėpūjat,
Sunkiai kvėpūjat.

Skaudziai dejūjet,
Jus mus nuskundzi at.

Kaip mus didvyriai
Eidavo kovon,
Stot už tėvynę,
Davėt nakvynę.

Dūkit ir mums.
Spyglei paklodė,
Szakos užklodė,
Migdė sietynas,
Dainių kaimynas,
Auszrinė kėlė.

Lytus jūs prausė,
Vėjas szukavo,
Girios poszkejo,
Žveris penėjo,
Maistą szapavo.

Tai-gi ir sziadien
Placzios žaliūkit,
Szalį ramykite,
Meilę sodykite,
Veiskite brolystę.

(da bus)

Pamėgyk dėzūtą CASCARETS už 10c., ge-
flānsia sutalpytoja plauczlių ir visų vidurių.

Isz praeites.
2000 m. — 1887 m.

— per —
Edvarda Belamy

Lietuvizskai iszjuldė Sunus K.
(Tąsa.)

— Asz misliju... — ta-
riau — kad teisinga priezastis,
delei kurios apdovanojom žmo-
nes už jų gabumą, tūmsyk
kaip nū ožkų ir arklių reika-
lavom patarnavimo atsakan-
czio jų jiegai, slepesi tame,
kad gyvūliai, kaipo neiszmin-
tingi tvariniai, dirba isz visų
sylų, tūmsyk kaip žmogus gal
but nū to palisūjamas vienin-
teliai, kada gauna užmokestį
atsakanczią daugumui iszdirb-
tų per jį daiktų. Tas liepia mą

mislyt, kad prigimimas žmogaus turėjo daug atsimaityt per tą simtmetį, jei Tamistoms nereik griebtis prie tokio pastumėjimo....

— Visados... — atsakė daktaras Leete. — Asz nie mislyju, kad nū to laiko galėjo užstot kokia didelė atmaina prigimime žmogaus. Žmogus ir dabar reikalauja pastumėjo paveiksle dovanų ir privilegijų, kad išvilioti didesnį pasistengimą darbe....

— Bet kokią spėką gali turēt pastumėjas, jeigu pelnas jo neatsimaino, jei dirba daug, ar mažai?... — užklaušiau. — Augszčiau iszlavintas budas gal taikytis prie tokio surėdymo, rupesciū apie visūmeniszką naudą, bet žmogus mažai ant to bojantis, velys geriau tysot sav ant pilvo, iszteisindamas save, kad neužsimoka per daug rupintis, jeigu tas rupestis nepadidins jo pelno, ir nei jo tingėjimas to nesumažys...

— Ar Tamista isztiēs mislyji, kad prigimimas žmogaus gal but pastumtas tik tai tokio budu, kaip baimė skurdo ir meilė prie pelno!... — suszuko mano draugas. — Ar ir isz ties užtikrinimas gyvenimo dėl visų gal iszvyti pastumėją prie darbo? Žmonės Tamistos laikūse to nemislyjo, nors rodėsi, kad pažiuras tokias pat tur, kaip tos, ką Tamista dabar iszreiszkiai. Kada kilo klausimas apie iszszaukimą didžiausio pasistengimo t. y. apie pasiszventimą be rubežiaus, panaudota pastumėjus visai kitokius. Ne apie pakėlimą mokesties, bet apie garbę, apie dėkavojimą ateinanczios kartos, apie meilę ir privalumus dėl savo kraszto sakyta kareiviams, kada ėjo apie myrį dėl kokios augsztesnės idėjos; ir nebuvo tokio amžiaus, nei tokio kraszto, kad panaszus paukvatinimai ne but iszszaukę pas žmones jausmų kogeriausiu ir prakilniausiu. Kas daugiau: jeigu Tamista

panorētum areziau prisiziurēt tam troszkimui naudos, kuri buvo labiau prasiplatinusiu pastumėju prie darbo Tamistos laikūse, patėmyjēs butum, kad baimė skurdo ir troszkimas puikybės buvo vienai vieninteliais isz daugelio motyvų, kurie stumė žmones skubintis paskui pinigą; kiti gi motyvai, žymei prakilnesni dėl daugelio, buvo: troszkimas valdymo, prakilnios garbės draugijoje arba noras pasirodyti žmogumi augsztos iszminties arba garbinamu per visą svieta. Tai gi, matai Tamista, kad mes, nors ir panaikinom baimę skurdo ir neiszmintingą stengimasi pabėgti nū to, neužkliudėme net didesnio skaitliaus motyvų, kurie, kada tai veidmainystę gimdė dėl pinigų arbo stumė prie prakilniausių darbų. Pastumėjai žemesnio skyriaus, kurie nustojo savo įtekmės, likosi užimti augsztesniais pastumėjais, apie kuriūs neturėjo net supratimo vargingi samdininkai anų laikų. Sziądien, kada visa iszdarbystė tapo atimta isz pavienių rankų ir stojosi savaszia visūmenės, meilė szalies ir žmonijos yra anūm pastumėju, kuris paukvatina darbininkus prie darbo, kaip kada tai kareivius į muszą. Armija pramonės yra sziądien tikra kariumene, ne tik tai dėlei savo geros organizacijos, bet taip gi dėlei teisingumo ir pasiszventimo, kas atgavina jos sąnarius... Ir taip gi, kaip jus kada tai kurstėte prie meilės tėvynės, pridūdant prie to troszkimą garbės, kad pastiprinti spekas jusų kareivių.... — traukė toliau daktaras Leete — taip ir mes sziądien darome. Musų pramonės sistema remesi ant to, kad reikalaujame augsztesnio pasistengimo nū kožno žmogaus; kitais žodžiais norime, kad koznas dirbtu kūgeriausiai. Tai gi pamatysi ir Tamista, kaip daug naudos atnesza pastumi-

mas darbininko prie augsztesnio pasistengimo. Pasiszventimas, parodomas laike visūmeniszkos tarnystos, yra pas mus vienatiniu ir tikriausiu keliu prie garbės, atsižymėjimo draugiszkos ir oficialiszkos valdzios. Vertybė patarnavimo, parodo jos padėjimą sviete. Jeigu palyginsime pasekmes, pasiektas dėka musų draugiszkam surėdymui ir žadinancziam žmones prie pasiszventimo darbe su tūm silpnu ir barbariszku pastumėju, kuris stumė žmones prie bado ir skurdo, tai turime pripazint, kad musų mieris yra daug augsztesnis ir pasekmingesnis....

— Neiszpasakytai užimtu tas manę, kad galėcziau prisiziurēt nekuriems isz tų visūmeniszkų prirengimų... — patėmyjau.

Sistema musų surėdymo... — atsakė daktaras — yra neiszpasakytai, zinoma, praplaitinta savo tiesose, kadangi apima visą organizaciją darbininkiszkos kariumenės; bet keletos žodžių užteks, kad dūti Tamistai abelną apie tai supratimą....

Czionai mudviejų paszneka tapo pertraukta pasirodymu Editos Leete ant augsztos platformės, kur sėdėjova. Buvo pasirengus pasivaikszcziot ir užėjo, kad paklaust tėvo ką jisai norės paliepti...

— Ar zinai ką, Edita... — tarė daktaras valandoje, kada ji jau norėjo eiti — gal ponas West norētu pamatyt krautuve, į kurę eisi.... Pasiszkinau jam kiek apie musų padalinimo sistemą ir gal isz praktikos norētu persitkrint tame.... Mano duktė.... — tarė, atsigrįžęs į manę — yra nenuilstanti amatorka vaikszcziuojimo po krautuves, apie kurias daugiau gal Tamistai papasakot, negu asz.

Szis užmanymas buvo dėl manęs labai mielas, kadangi Edita teikėsi priimti mano draugavimą, ir sykiu iszėjova isz namų. (Toliaus bus.)

Margumynai.

— Pietinėje Maskolijoje netoli nū Odesos, apielinkėje Tiraspolio, kaime Ternovsky, policija atrado szeszis lavonus, kurie davėsi save gyvais palaidoti dėl apturėjimo dangaus karalystės. Tokis tikėjimas yra tik tai tarp sektos raskolnikų, kuriūs, policija didei uždaboja, ir nužvelgus, kad kuris priguli jau prie raskolnikų, paima savo globon ir stengesi atvesti ant tikrojo kelio caroslavijon. Nekoksai raskolninkas Kovalev su paczia ir ketverta vaikų pasirijo dangun eiti gyvais pasilaidojant, negu policijos persekiojimus kęsti. Sugautiejie neiszdūda jokių paslapczijų apie savo tikėjimą. Vyriausia jų tikėjimo yra sesū Bitalia, ir ką ji nusprendžia, tas szventai iszpildoma. Policija pasigenda dar 30 ypatų, kurios ir bus bene gyvos pasilaidoję.

Užmokėjo už laikrasztį.

"VIENYBE LIETUVNIKU"

V. Krapukaitis Brooklyn	\$1,00
M. Laskevicze Waterbury	„1,00
J. Dugust Roslyn	„1,00
Ad. Adžgauckas Plymouth	„2,00
M. Dauginikas Pittsburg	„2,00
V. Macziulski Pittston	„1,00
J. Martinkaitis „	„1,00
J. Jázapaitis Nanticoke	„2,00
N. Olszinskas Cleveland	„1,00
V. Czepla Plymouth	„1,00
S. Pajazjis Sugar Notch	„1,25
V. Sznapsztys Camden N. J.	„1,00
V. Daukszys Wilkes-Barre	„2,00
J. Varnagiris Plymouth	„1,00
M. Minkus Shenandoah	„1,00
M. Briditzkis Lost Creek	„1,00
M. Czivinskas „	„2,00
V. Szipulis Brooklyn	„1,00
J. Pruselaitis Union City	„1,00
S. Lukoszevicze Elizabeth	„1,00
V. Kupeczinskas Shenandoah	„2,00
M. Bosko Piercefield N. Y.	50
J. Kasper Mechanicsville N. Y.	„1,00
S. H. Miller Manown Pa.	„1,00

Klekvienas taip sako:

CASCARETS CANDY CATHARTIC yra tai stebuklingiausias gydymo šio amžiaus iszradimūse, turi gardų smūgą, gydo lagadnel ir tikrai inkstus, kepenis, pilvą ir czystija visą sistemą, praszalina pereszalimą, gydo galvos skaudėjimą, drągy ir užkietėjimą vidurių. Pirk džiūtę C. C. sziądien. 10, 25, 50 centų. Randasi visose aptiekose ir iszgydymą gvarantūja.

Susivienėjimas

LIETUVOS su LENKIJA.

Drama

Parasžė J. Grinius, 1895 m. Chicago, Ill.

(Tąsa.)

Skirgalius. Gana jau bus szirdj jausmais erzintie, iszgerkime midaus, užmirszime viską (gere).

Skirgalius. (Patrankes už rankos Sundszteina) Didvyri, ar jau turi parengęs kariumenę, žinai, kad ryto užpulsim ant Andriaus Keistuczių, o potam dūsım rodą ir su Vytautu; už tavo darbą gausi Žemaitiją.

Sundszteinas. Kuningaikszi, bukie atsargus, kad musų paslaptis nedasiektų ausies Keistuczio, tas, dažinojęs, perku-nija ir zaibus ant tavęs ir kryziokų užleistu.

Skirgalius. Bukie pakajingas; Keistutis paliegęs, saugėla ir zaidos jiji kankina, o Vytautas, tas minksztaszirdis, nei nesapnūs kad mes jam panczius rengeme.

Sundszteinas. (Spaudze ranką Jaugaliui) Gerai. (Musi-
syka ir ezokiai.)

Sundszteinas. (Paima Pojata šzokti apsisukęs porą kar-
tų, paėmęs už rankos kalba:)

Skaiscziause ir graziause Pojata, macziau garsingą Jad-
vygą, dievaitę Lenkijos, nes prisiekiu tav ant savo dievų, jog
tu, tukstantį kartų patogesnė. O, gražiausia! jeigu tu man
tikėtum, ką asz tav pasakysiu, butum laimingiause ir garsin-
giause ant svieto; priesz tavę visas svietas lenktu galvą ir už
szventą pripazjtu. Ar-gi ilgai mislyji savo grozybę slėpti
nū svieto?

Pojata. Didvyri, atleisk man, kad neturiu laiko, nes pri-
tadėjau grįztie prie kuningaiksztienės.

Sundszteinas. Rustiniesi ant manęs Pojata, pavelykie
dar pasakytie pora zodzių.

Pojata. Galingas Konture, už ką galiu pykti ant tamis-
tos, kad man nieko blogo nepadarei.

Sundszteinas. Pojata, tu gali pastotie ta palaiminta mo-
tere, augszcziausiu Sionu, ant kurio nauja žinyceze pastos, ant
tavo galvos žemiszka ir dangiszka karuna laukia, buk tik drą-
si ir klausykie mano balso.

Pojata. Garsingas Konture, asz nesuprantu tamistos.
(nori pabėgtie).

Sundszteinas. (sudėjas prie krutinės rankas) Pojata, ži-
nau kodėl nū manęs toliniesi, kas tavę gązdina ir manęs ne-
apkent! Tai szis nelaimingas kryzius, kurio tu neapkent!
Nemislyk, kad asz taip prisiriszęs prie jojo, isztarkie vieną zo-
dį, jog nenori matytie jo ant krutinės mano, jis taip silpnas
kaip stuczka tavo, kuri *dailina* tavo krutis! Dievaite visos
pasaulės, dūkie meilų zodelj, tad kryzių permainau ant tavo
dievų.

Pojata. Kaip nesibijai savo dievus niekinti, kuriem pri-
siekiai ir taip ilgai gūdojai!

Sundszteinas. Pojata, neužgimė dar tas, kuris drįstu
prieszintis tavo norui. bet tav turiu kalbėtie aiskziai. Dievaite,
noriu tavę gelbėti nū nelaimės, kuri jau kabo ant Lietuvos.
Prisiekiu tav ant mano ir tavo dievų, jog nepraeis vieni
metai, o Lietuva mins po kojų savo dievus, priesz kryzių lenks
galvą. Atsiminkie Pojata, kad tėvas tavo senas, prazus griu-
vėsiūse žinyczios Perkuno, o kas su tavim atsitiks! Už tai

mano dievaite, apreiszkiu tav visą nelaimę ir troksztu tavę
gelbėtie.

(Toliaus bus)

Mythai. pasakos ir legendos Žiamaicziu.

Surinkti ir iszleisti per D-ra Edm. Veckenstedta,
vyrosnyji senoviszku kalbu mokytoja prie Nikalojaus
gymnazijos Liepajuje (Kursze).

Lietuwiszikai iszgulde J. Szliupas, M. D.

(Tąsa.)

22. Laima¹⁾

1. Szalyje, kur Laima gyvena, vieszpatauja gadynė gau-
so ir laimės, sveikatos ir gerovės.

2. Jeigu Laima yra valgiusi ar gėrusi ko nors ragaujamo,
tai valgis ar gėrimas ilgainiui nesimazina; nors valgytum ar
gertum, kiek norint.

3. Joninių naktį ant dvylikos dziegoriaus reikia eiti į
miszką, isz žagarų pasidaryti skritulį ir potam į tąjį įeiti. Po-
tam reikia trissyk balsiai riktelti: „Laima, pasiųsk man tavę-
jį žirgą“. Tai padarius, pasirodo dvasė baisios iszžiuros, vie-
nok nevale yra tosios iszsigąsti. Dvasė tada klausia: „Ko
nori nū manęs?“ „Tu manę turi neszti“, reikia atsakyti.
„Asz tavę nesziu pas nelaimės azerą, nės ten asz priguliu“,
potam szneka dvasė. „Ne, tu priguli prie azero laimės, ten
manę neszk“, reikia atsakyti. Potam dvasė persimaino į ugni-
nį žirgą, ant kurio reikia sėsti. Žirgas apnesza trissyk apie
visą svieta ir potam nunesza į Laimos oro pylį, kuri stovi
anosios pasilinksminimo sodne. Ten guli daug szmalzių ir
Laima pavelyja vieną pasiimti. Szmalziūse, kurie visi turi
vienokią iszžiurą, randasi visokeriopi dalykai: vienamė guli
gydyklės nū ligų, kitame randasi ilga gyvata, trecziame-gud-
rybė, arba gražumas, arba dorybė, arba vėl piningai, kurie
visūmet esti szmalzyje, kiek sykių jį neatidarytum ir isz jo
įturio neimtum.

Kada paėmęs esi vieną szmalzį, tai žirgas vėl nunesza at-
gal į vietą miszke. Žirgas pavirsta į dvasę, ir toji dingsta.
Ilgainiui turi dovaną, kurią Laima dovanojusi yra.

4. Laima buvo gražiausioji mergė, kuri gražias. jaunas
merginas turėjo aplink savę. Ji dūdavo merginai, kuri prie
jos meldėsi ir jai auką dūdavo, vyrą, o jaunam vyriszkiui,
kurs tą patį darė, jauną merginą už moterį. Jos szventė bu-
vo szvencziama 24 dieną berzelio po dideliu medžiu. Per visą
szventę gražios jaunos merginos kurstydavo ugnį ant akmens.
Aukos, kokias darydavo, susidėjo isz parszų, avių ir galvijų,
ir paukszezių, bet tiktai isz baltų, raudonų, žalių ar su visu
raibų. Kas norėjo aukauti žąsį ar visztą, galėjo tai daryti ta-
da tiktai, kada tie gyviai įpatingai atsizymėdavo savo gražumu.

Kad jaunas berniukas ar mergina buvo auką paaukavę,
tai jisai ar jaunoji mergina priėjo prie akmens, pasikloniojo
į visas keturias dangaus puses ir tarė: „Tu geroji, mieloji
Laima! dūk man, brangioji ir viernoji, gerą ir gražų vyrą (ge-
rą ir gražią moterį) bet nedūk man negražų ir mažą vyrą (ne-

1) Slg. notikotiną ekskursą Hanusz'o apie Laimą, Die Wissenschaft
des slav. Mythus, s. 237.

grazią ir mažą moterį).

5. Senų senovėje žmonėms labai geraiėjosi, nes Laima gyveno jų tarpe: jei kas ko norėjo, reikėjo tiktai anos paprasyti ir tūjaus gaudavo tai, ko prasę buvo. Tada žmonės išdydo ir negūdojo dievus labiau kaip paprastus žmones. Dievai už tai supyko ir uzdraudė Laimai dar ilgiaus pas žmones buvoti. Vos buvo dievė laimės nusikreipusi nū žmonių, kaip tūsius isztiko viena neganda po kitos. Savo bėdoje jie meldėsi prie Laimos, tegul ji vėl ant jų pakreipia savo malonę. Kiti dievai nenorėjo Laimai to pavelyti, vienok toji iszklausė maldų ir vėl gelbėjo žmonėms paslapta. Vos szitie buvo vėl patyrę paglobą Laimos, jie isz naujo iszdydo ir pasileidė. Kada dievai isz pasileidimo žmonių pažino, kad Laima vėl, prieszingai jų nutarimui, nesza žmonėms laimę, jie supyko ir iszgujo Laimą, taip kad ji idėm negalėjo daugiau pasirodyti ant žiamės. Nū to laiko žmonės gyvena nelaimėje. Toks bėdingas gyvenimas taip ilgai trauksis, kūlaik dievai iszgujimo neatszauks ir Laimai vėl nepavelys žmones aplaiminti ant žiamės.

6. Laima gėbėdavo pas žmones užsilaikyti užpeczkyje, bet nevalė buvo žiurinėti į ją, nes ji žibėjo kaip auksas ir žiurinėjant buvo pavojus apakimo. Jokiamė name ji ilgiaus ne gyveno kaip vieną sąvaitę; tame laike savininkas namo pastodavo bagotu.

7. Laima buvo pratusi piningus, kuriais ji apdovanodavo žmones, parneszti isz skarbų žiamėje. Vieną kartą prie to ją nutvėrė požiaminiai sargai skarbų ir pastatė priesz sudą.

Nū to laiko Laimos ant žiamės nebeteko matyti ir visa laimė Žiamaczių dingusi yra. Tacziaus yra viltis, kad ji pagrižsz kūmet nors.

23. Teisybe ir Krivida.

1. Teisybė ir Krivida vieną dieną susitiko ir sutarė draugystę: abidvi drauge gyveno vienoje szalyje. Bet kad Krivida buvo daugelį žmonių pastumusi į nelaimę, tai Teisybė draugystę sutraukė. Ant to Krivida užpyko ir Teisybei iszbadė akis. Nelaimingoji ilgai klydinėjo be tako: kada ji priėjo prie lazmedžio, ji įsilipo, idant galėtų pailsėti be pavojaus nū girinių žvėrių. Nakezia atsitiko, kad vilkas ir pelė atėjo prie lazmedžio ir tokią sznektą sznekėjo. Vilkas tarė: „Man einasi gana gerai žiamėje, kur asz dabar gyvenu; ten tiek žmonių yra aklių, jūg asz beveik kožną gyvulį galiu pasigriebti, nėkam nematant. Jeigu akliai žinotu, kad jiems savo akis patrynus tiktai samanomis, kurios auga ant akmenių, regėjimas sugrižtu, tai man pas jūs veikiai blogai vyktu“.

O pelė sakė: „Szalyje, kurioje asz gyvenu, žmonėms truksta vandens. Jie yra priversti, jeigu jie ano nori, parsineszti isz tolimo atokumo. Tūmlaik, kada jų nėra namie, asz galiu griauzti jų mėsos zoposto tiek, kiek noriu, net asz galiu susigabenti netrukdoma, kokio norėziau didumo, zopostą. Jeigu žmonės žinotu, kad reikia tiktai nukirsti galingą ažulą ir didelę liepą, kurie stovi netoli nū jų gyvenamųjų, idant įgyti vandens, tai veikiai man nėkai butų“.

Kada vilkas ir pelė buvo sav nubėgę, Teisybė nulipo nū savo medžio, taip ilgai capinėjo, iki ji užtiko samanomis apaugusį akmenį, ir potam trynė savo akis su samanomis. Veikiai ji vėl pražiuro. Potam jiėjo toliaus ir nuėjo į žiamę, kur daugumas žmonių buvo akli. Teisybė ragino aklius, kad jai dūtu tulą sumą piningų, tada ji aniems pasakysianti gydū-

lę, kurią panaudoję jie vėl pražiurėsį. Akliai davė piningus, ir Teisybė pasakė gydūlę, kuri buvo jai pagelbėjusi.

Potam Teisybėėjo toliaus ir nuėjo į szalį, kurioje žmonės neturėjo vandens. Teisybė sakė, kad, jeigu dūtu jai vežimą ir prieg tam reikalingus arklius, ji žmonėms pasakysianti, kaip jie galėtu įgyti vandens. Žmonės noriai pristojo ant jos reikalavimo.

Teisybė gavusi arklius ir vežimą, parodė žmonėms ažulą ir liepą, kuriūs anie pagal jos patarmę nupjovė: kad tai buvo pasidarę, vandū tryzsko gausiai isz po szaknų abiejų kelmų. Potam Teisybė važiavo toliaus. Pakeliui ji sutiko Krividą. Tajai tūmlaik buvo blogai nuvykę, ji szleivojo su sudriskusiomis drapanomis isz vienos žiamės į kitą. Teisybė pažino aną tūjau ir liepė sėstiesi į vežimą pas ją. Dabar pažino ją taip gi Krivida ir klausė anosios, kaip ji yra atgavusi szviesą savų akių ir isz kur ji yra emusi gražius arklius su vežiru. Teisybė papasakojo viską, kaip atsiėjo apart to, ką ji buvo iszgirdusi nū vilko ir pelės. Potam ji iszbadė Krividai, anai velyjant, akis, nes toji norėjo taip gi pralobti ir įgyti gražų vežimą su arkliais; potam ji liepė anai iszlipti. Ji gi pati nuvažiavo sav ir tiktai dar retai pasirodo pas žmones.

Krivida dabar klaidžiojo taip ilgai po szalį, iki ji užtiko aną lazmedį. Tada ji įsilipo į anąjį. Vakarui atėjus, atbėgo taip gi vėl vilkas ir pelė į palazdmedę, idant ten pasisznekėtu. Abiem tūmlaik buvo blogai vykę, nes vilkas negalėjo daugiau pagriebti jokį gyvulį, idant žmonės nebutų pamatę ir vaikęsi, ir pelė negalėjo daugiau be jokio trukdymo griauzinti mėsą ar zopostus susineszti, nes žmonės daugiau ant ilgo neiszeidavo isz savo namų, idant vandens parsineszti. Kaip vilkas taip ir pelė dumojo, kad jų pirmyksztę paszneką turėjęs kas nors girdėti: todėl jie emė žvalgytiesi, ar nepamatys ką besiklausant, ir iszvydo Krividą ant medžio. Žvėrys mislino, kad toji iszdavusi yra jų pirmyksztę paszneką, ir su papykiu tarė: „Tu bukie prakeikta ir amžinai pasilikk akla, nesa tu atėmei maistą nū mūsų“.

Po szitų žodžių žvėrys nubėgo sav, o Krivida nū ano laiko yra akla ir piktą padaro tam, kas jai isz netyczių į kelią pareina.

24. Rustybeduokas.

Vieną kartą dukte karaliaus Olgerdo iszėjo į miszką. Perkunas iszvydęs ją miszke, pasirinko jai atsikersztyti, nesa neseniai ji buvo anam atsakiusi savo ranką. Todėl ans nuvyliojo ją ant vienos salos ir potam tycziojosi isz jos balsiu jūksmu. Prieg tam artinosi Rustybedūkas, dievas rustybės ir nesutikimo; tasai kurstė nesutikimą ir įkvėpė karalaitėi ir Perkunui priesz vienas kitą nesutaikomą neapkantą. Karalaitė jautėsi nelaiminga ant apvienėjusios salos. Tada Ugnedūkas, dievas ugnies, susimilo ant jos bėdos. Jis nukalė žiedą isz gelezies, kurs buvo toks didelis, kad jis visą salą aplenkė, potam jis tą žiedą karszti įkaitino ir įdėjo į vandenį, kurs aplink salą tekėjo. Vandū iszdžiuvó ir karalaitė pastojo valna. Ji užsidegė meile prie savo iszgelbėtojo, dievo ugnies, ir atidavė jam savo ranką. Szodba tapė szvęsta su didele iszkilme. Toje buvo taip gi Laima, dievė laimės: toji prizadėjo jaunai moterei dievo ugnies, kad toji dovanosianti savam pacziam gražius vaikus.

(Toliaus bus)

DIDELIS BALIUS!

Bus keliamas dviejų draugysčių, po vardu Szv. Kazimiero ir D. L. K. Vitauto, Utarninke 23 d. Lapkriczio (Nov.) 1897 mete, ant salės „People's Theatre“ Plymouth, Szirdingai užprasdom, visus brolius tautiečius, o labiausiai jaunikačius ir paneles, kaip vietinius, taip ir isz aplinkinių miestelių, nes bus puikus pasilinkaminimas o tvarka kono dailiausiai bus užlaikoma.

Muzika grajys szokius, pirmos klisos isz Wilkes-Barre, prof. F. Pakorny. Prasides 7-tą valandą vakare. Įzenga tiktai 25 centai. Komitetas.

Muzika grajys szokius, pirmos klisos isz Wilkes-Barre, prof. F. Pakorny.

Prasides 7-tą valandą vakare. Įzenga tiktai 25 centai. Komitetas.

CASCARETS sudrutina kepenis, inkstus ir pliva. Niekad neskauda. 10 c.

Ar reikalauji LAIKRODĖLIO?

Mes jės parduam taip pigiai, kad tu negali valkaszot be laikrodėlio. Turime viokių gatunki. Bet paminėsim tik tai du: Elzino arba Walthamo Laikrodėlis, geriausias vidurelis, dubeltavalis luksztalis, gerai laik rodo, gražiai laikviekūtas „Duerber“ stovai aukštas izialkys savo gyvenimui. Vyrizski ir moterizski. Pridāk adrees o prisielime tau j ant peržiurėjimo. Jėgu ebus toka, kaip czia parodyta, sugraizink j atgal, tau nieko nekaztės. Jėgu jis tau tinka, užmokėk expreso kasztus ir \$6.50, o tavo viskas.

Dubeltavalis luksztalis Laikrodėlis gražiai laikviekūtas, geriausias vidurelis, didelis ir mazi, stovai aukštai (14 k) — izszrodo kaip už \$10.00 aukštinis laikrodėlis, laik rodo gerai. Atelusime tau ant expreso pamatyti. Jėgu jis tau patiks, užmokėk \$3.95 ir expreso kasztus ir pasilik sau laikrodėli. Jėgu numis užstikėsi ir prisielni pinigus isz vėzsaus, mes izszelime laikrodėli ant savo kas to ir dar pridėsim tau gražų lenkugolį dovanų.

ROYAL Manufacturing Co. 334 Dearborn St., CHICAGO III.

Lenkiskos knygos

maldų, pargabentos isz užmarės. Gaunamos pas Jūz. Pauksztį.

Westchallente duazy poboznų, zbiór naboženstw pieśni z przydanem Drogi krzyzowej, Gorsklica sal i psalmów \$1.50. Zloty Oltarz czyli zbiór naboženstw dla chrześ. cian i katolików \$1.30. Oltarz czyli zbiór naboženstwa dla młodzieży katolickiej 70 c.

Wyborek naboženstwa dla młodzieży katolickiej 50 c. Maly zloty oltarz dla poboznych dzieci katolickich 45 c.

DR. F. J. KALLMERTEN.

Specjalistas chroniazkų ir nerviazkų ligų. Gydo visokias užal-senėjusias ligas kaip to: Trovskulį, spazmą, paralyzių, dusulį, pavandeniavimą, reumatizmą, skaudėjimą galvos, ausų, akių, ir nosies, ligas skilvio, gerkles, krutinės, izszėjimą žarnų, drugį, izszmėtymus ant galvos ir skruos, gimbą, sustojimą t-kėjimų, kraujo tokėjimą, mėnesinės t-kėjimą, nevaisingumą, skausmus po gimdytvi, poliavimus, ronas, atelverimus, ant knuo, rožę, žarnų ligas, skandėjimą strėnų ir krutinės, plauti, nerų skaudėjimą, uždegimą žarnų, izszputimus, niežėjimą, uždegimą smė. enų, izszburkimą, puslės ligas, vėžį, diegli, akmens ligą, uždziavimą, nusilpnėjimą kojų, džiovą, žarnų ir inkstų ligas, karštillgą, niežus, izszpūrimus, kirmėtes, dedervines ir t. t.

GYDO MOTERIS VAIKUS ir VIRUS Jėgu sergi ir nustojes oti lilies izsztyti, kreipkis t jana pas daktarą Kallmerten'ą ant rodos. Dr. Kallmerten'as izszgydė tukstanzius žmonių, kurie ligai sergo ir nū kitų daktarų negalėjo pasigėbėti ir izszgydyti. Tie žmonės visur garsina varda D-ro Kallmerten'o, ir pažįstamiems j rodys. Kreipkitės pas D-rą Kallmerten'ą tai jus izszgydys.

LIGAS UZSIKRECIAMAS abejoj lyties (ar tai nū kitų gautas arba nū gimdytojų paelnanzias) gydo pasekmingai ir greitai. Nerelvia gėdytis, tiktai gydytis, nes neatboljimas atveda piktas pasekmes ant ateities.

Roda dovanai! Dr. Kallmerten'as kiekvienam dūda rodą dovanai. Apraszkykite ligą, padūkite ligonio senumą, ateluskite lalszke truputį plaukų izsz galvos ir pascitinę marką už 2 centu, o atsakymą gausite kūgrelciausiai ir, ar liga yra izszgydoma ir kiek kasztūs. Iasztyti galima lenkizskai, anglizskai arba vokizskai. Adres:

DR. F. J. KALLMERTEN.
Cor. Washington & 22nd Str.,
TOLEDO, OHIO.

Knigos

pargabentos isz užmarės: *Maldų knygos,*

Mazas arkso altorius, Miszių maldos su abrozėliais (mazam formate) krisztolliu aparū 60 ct Szagrino " " " " 50 c. Aukso Altorius, arba Szaltinis dangizsku skarbu 2.00 iki 3.00. Garbe Dievuj ant auksztybės " " " \$1.50. Balsas Batandėlis 1.25c., 1.50c. ir 2.00c. Kninga giesmių arba Kanticzkes " " " 75c. 150 Psalmu Dowido karaliaus ant pavekslo kanticzkų 75c.

Istoriskos dvasiskos italpos knygos, Gyvenimas Vieszpaties Jezaus Kristaus, 75c. Istorija seno ir naujo istatymo su abrozėli. 15c. Istorija seno istatymo " " " 25c. Gyvenimas Marijos " " " 20c. Menuo szwenziausos Marijos Panos " " " 30c. Sopoliej Motyns Diewo " " " 20c. Kvangelijos supulkels aparais 1.00c. Gyvenimaj Szventųjų, ant vieų metų koznos dienos, pirma, antra, treczia kotvirta ir penka dalis už kozną dalį po " " " 65c. Gyvenimas szv. Benedikto Labro " " " 10c. Stebukiai Dievo Szvencz. Sakramento 40c.

Istoriskos knygos svietiskos italpos. Oltypos " " " 25 c. Robinsono " " " 25 c. Kantros Elenos " " " 20 c. Lementorius su poteriais ir mistranturais 10 c. Istorija Lietuvos " " " 30c. Istorija Suvienytų Valstijų Amerikos konstitucija " " " \$1.00. Trumpa senovės Lietuvų Istorija 10c. Aplinkrasztis kun. Petravycziaus i Vilniaus dilaconystės kuningns 1870 m. " " " 5c. Už kas mes lenkams turime buti dėkingi arba nodėkingi, grazi knygutė kurioje apraszta visis mūsų pristikliai su lenkais nū pat krikaszto Lietuvos 5c.

Žiponas bel žiponė " " " 40c. Žirgas ir valkas " " " 20c. Vytantas didis Lietuvo kunigalkasztis 30c. Aple senovės Lietuvos piliis " " " 10c. Kankiės Lietuvizskos dainos keturiems balsams (su natomis) 20c. Amerika pirtyja (komedija) 10c.

Aple kalbų pradzią " " " 5c. Budai gydymo nezurių ligų " " " 25c. Ką daryti, kad svolki b itume ir ligai gyventume 5c. Kas yra, o kas bus! žvilgis ant szizų d. enų ir j ateitą 5c. krumpilų Jonas, apysakėlė " " " 5c. keletas zodzių apie nezmuniszkus maskollių darbus kražiūso ir aple sudyjimą kražiūzių Vilniujo 5c. keletas casztų aple kražių atsitikima 10c. Tamozzius besoties apysaka 5c. kalba dviejų ž nonių kazimiero ir Antano aple katalikų biznyczios pamatą 5c. Lietuvos kankiės (eilėmis rasz.) 10c. Pamokslai aple sudą Dievo, pakutą, dangų ir nekaltą prasidėjimą Szv. Panos Marijos 10c. Pamokslai ir Ganytojus kalbos sodlocziams, kojga pirmoji, apima laiką nū pirmos nedėlios Adventų iki pelonų dienai! (pamokslai koznam nedėlieniui) \$1.25c. Trumpi pamokslimai ir rodos, pagai kurias turi elgtis kiekvienas žmogus 10c. Lietuvos gaspadinė arba pamokinimas kaip suvartoti Dievo dovanas, paraszė žmona. Antras: izszleidimas pagerintas 15c. Final r jų gyvenimas, viensėdis ir pirmutinė szalna 10c. Pavargėlė ir kaip gyvona kynai, apysakos 10c. Andersono pasakos (su abrozė) 15c. Gydyklos nū baimės myrio " " " 20c. Mielija ir žledas " " " 25c. Naujausia sapnų knygutė " " " 50c. Zenybos paikių Miko " " " 5c.

Knigos poetiskos.

Senkaus Jurgis " " " 15c. Vitolioranda, puikus poematas isz senovės lietavių gyvenimo, 2 knygos 1.25c. Dūnolacziio pavasario linksmybės 10c. Konradas Valenrodas " " " 10c. Tėvynizskos giesmės " " " 5c. Jūkanos dainos " " " 5c. Naujos dainos " " " 10c. Birutės dainos " " " 10c. Tėvynainių giesmės " " " 40c. Petro Armino raszai — eilės 10c. Pagirėnų gobtuvės — teatralizska 10p. Ponas ir Mužikai, Drama penkiose permatnose, paraszta Aleksandro Gužuczio, 15c.

Apysakos.

Palangos Juze, jinkami skaitymai " " " 30c. Kas teisybė tai nemelas puikios apysakėlės isz lietavių gyvenimo 15c. Historije aple gražą Mageloną, dukterį karaliaus isz Neapolio ir aple Petrą kareivį 20c. Pajūdikieme vyrat žemę, puiki apysaka paraszta patrijotizskoje dvasėje pagai vengrizską pono A. izsz B. autorivus knygutės „Kas teisybė tai ne melas 15c. Pasaka apė Szaltabuzius (jūringą) 5. Žiemos vakaro adynėlė, vokizskom raidėm 20c. Mužikėlis " " " 15c. Valkų knygutė " " " 15c. Ant Nakvynės " " " 5c. Kalmyų pasaka " " " 5c. Kankazo belaisvis " " " 5c. Kur melis, ten ir Dievas " " " 5c. Kas kaltas " " " 5c. Negirdėtas daigtas " " " 5c. Pasakojimas aple valtą ir jo rasztiniką 5c. Senis Makrickas " " " 5c. Vakaras Tūviko pirktelė " " " 5c. Gyvenimas Stepo Raudnoslo ir kiti naudingi skaitymai. [ketvirta dalis „Szaltabuzizsko Senelio“] 15c. Parmazonas arba Balsamas Dievo Rustybės 12c.

Mokslizski rankvedziiai ir kitokios knygos

Kninga dėl izszimokimino visaszvietinės kalbos 15 Aple buvimą Dievo " " " 5c. Griozninkas priverstas metavotis " " " 15c. Pamokslai aple trusą " " " 5c. Talmudas ir mūsų žydai " " " 10c. Szkala su kalba " " " 20c. Priszsausziis " " " 20c. Kaip gyti pinigūs ir turtą " " " 20c. Girtybė " " " 5c. ir 10c. Genių dėdė, grazi pasakutė kur izszrodyta, Aple žomą ir kitus svietus, jū buvį ir pabaigą 75 c, kaip labai svietą siogina maskollių valdzia 5c. Aple Dangų " " " 5c. Final ir jų gyvenimas, ir pirmutinė szalna 10c. Lietuvos gaspadinė " " " 10c. Žodynas kun. M. Mioziinio \$200. Naujas elementorius [1895 m.] apdarytas su puikiais pavekslais 15c. Trumpa peržvalga Lietuvystės darbų Amerikoje 20c., dėl perkupezijų po 10c. Kalendoriai ant 1889 ir 1890 m. po 10c.

Lietuvystės praicitė, dabartis ir ateitis 25 c. Hygiena arba mokslas aple užlaikymą sveikatos 35

Ivairios dvasiskos knygos,

Pamokslai ant didziųjų metinių szvencių ir di dziosios nedėlios, 50c. Tiesos Žodžiai, 35c. Filiotea arba kelias i maldingą gyvenimą 50c. Pokilis Szventųjų " " " 15c. Izszguldimas metiniu szwencziu labai naudinga knygutė 10c. Mokslas Rymo kataliku " " " 40c. Kas yra griekas? " " " 15c. Nekaltybė " " " 20c. Vartai dangaus " " " 15c. Pekla, arba amžinas pragaras 75c. Arielka yra nūdai; su ilustracijomis 30c. Garsas aple bajejbes Dievo sudo 25c. Raktas i dangų " " " 15c. Didžioji nedėlia " " " 5c. Kaip Sumeniją nuspakajiti " " " 15c. Vadovas i dangų " " " 40c. Priszgatojimas ant smerozio " " " 40c. Draugija dėl duszių " " " 5c. Lietuvizskos mizios " " " 10c. Kasdieninės Maldos " " " 5c.

Notos dėl partapijono.

Varpelis [valcas] 30c. Dėdienė [polka] 30c. Sudiev [mazurka] 40c.

Pavekslai [abrozai].

Kražių skerdynė 50c. Pavekslas Gedimino 30c. Pavekslas Vytauto 25c. Pavekslas Litanijos 25c. Visoki Abrozėliai su maldelėmis po 5centus

KNINGOS

EOCNOS SPAUSTUVĖS.

Lietuvos istorija, nū seniausių gadynių iki Gedimino D. L. K., paraszta 1850 m. Simano Daukanto. Kninga pirma, gaunama už 1.50c. Budas Senovės Lietuvų Kainonų ir Zemaiczių paraszta Simano Daukanto, gaunamas už 1.00. Istorija Katalikų Baznyczios, " " " 1.00. Europos Istorija su žlamaplais " " " 50 ct. Lietuvizskos DAINOS isz visur suriptos 200c. Pasakojimas Antano Tretninko paraszė vysk. Zemaiczių Motiejus Valancziauskas, 25 ct. Ponas Bartkus, paraszė kun. A. Burba, 20 ct. Dievaitis, apysaka szios gadynės 1.00 ct. Apleka Dievo " " " \$1.00. Aukso Verszė, labai puiki drama " " " 20 ct. Du puikus apraszymaj aple nedorybą zydo ir piktą augynimą wajku \$1.00. Eglė, žalczių karalienė ir izszgrovimas Kauno pilies 1863 m., du puikus dramatai paraszti Aleksandro Gužuczio, 25c. Gyvenimas Genavaitės. Pamokinanti ir labai sujudinanti apysaka isz senovės laikų 50 ct. Historije gražios Katrukos ir jos vieoki " " " atsitikimai 10c. " " " " " vainos Afrikoj 30c. Iez po budelio kalavijo ir Kąjimas, dvi puikios apysakos, ant lietuvizsko perdėjo V. Stag. 40c. Istorija Septynių Mokintojų " " " ir Lietuvio Sappas 50c. " " " " " 80c. Jnozapas Konuszewskis, arba kankinimas Unijotų po valdzia maskolians 50c. Kabalas talpinantis savyje visokius užminimus ir ant jų reikalaujantį atsakymą 10c. Konstitucija dėl darbinikų " " " 10c. Namelis pustelniko " " " 75c. Nedorybes Rymo Ciesorin, historije isz lajko " " " ponawojimo Nerono 80 ct. Puikus apraszymaj tikru atsitikimu isz " " " czeuu wajnos 1863 metu 40 ct. Prawadnikas angolizskos kalbos neabdar. \$1.00. Pamokslai aple trusą " " " abdarytas \$1.25. Puikus apraszymas aple Lietuvą " " " \$1.00. Rinalda Rinaldinas " " " \$1.50 ct. Senowes apraszymas aple Duktery " " " Filypo Karejwio 50 ct. Sumyszymas arba bajno tury dydeles akis " " " 15 ct. Gykra tojsoje isz Suwalku gubernijos " " " 65 ct. Titkus Persų Karalius, " " " 25 ct. Užsytanawik ant to geraj " " " 50 ct. Witasir Korynna historije isz lajko persekioji Baznyczios S. per Deoklecijana 95 Aple Joną Tvardauką garsų burtiniką ir jo darbus sykliu su apraszymais aple burtus 25c. Keletas zodzių aple lietuvius ir naudingi pamokinimai dėl lietuvos žmonių 10c. Pamokinanti apaszymaj isz gyvenimo žmonių ir visokios rodos 15c.